

**Priseljenci in begunci v Sloveniji po osamosvojitvi
– vzroki, življenjske izkušnje in kriminaliteta**

Področje: zgodovina

Avtorica: Tea Belak

Mentorici: Vesna Gubenšek Bezgovšek, prof., Nina Trojner, prof.

MESTNA OBČINA CELJE, MLADI ZA

CELJE

CELJE, 2025

Kazalo vsebine

1	Uvod	1
1.1	Opredelitev problema.....	2
1.2	Cilji.....	2
1.3	Hipoteze	2
1.4	Metodologija	3
2	Teoretični del.....	3
2.1	Zgodovinski vidik teoretičnega dela	3
2.1.1	Opredelitev osnovnih pojmov – migracija (migrant) in begunec.....	3
2.1.2	Kaj je migracija oziroma kdo je migrant? Kdo je begunec?	4
2.1.3	Priseljevanje v Slovenijo po osamosvojitvi.....	4
2.1.4	Vzroki za priseljevanje v Slovenijo	5
2.1.4.1	Ekonomski vidiki priseljevanja v Slovenijo	6
2.1.4.2	Vojni in politični razlogi za prihod beguncev	6
2.2	Sociološki vidik teoretičnega dela	9
2.2.1	Kaj je kriminaliteta?	9
2.2.2	Načini ugotavljanja kriminalitete	9
2.2.2.1	Uradni statistični podatki	9
2.2.2.2	Viktimološke študije.....	10
2.2.2.3	Strah pred kriminaliteto	11
3	Empirični del.....	12
3.1	Anketa.....	12
3.1.1	Opis vzorca.....	12
3.1.2	Opis merskih instrumentov	12
3.1.3	Opis postopka in zbiranja podatkov	13
3.1.4	Analiza in interpretacija rezultatov	14
3.2	Intervjuji	33
3.2.1	Opis vzorca.....	33
3.2.2	Opis merskih instrumentov	33
3.2.3	Opis postopka zbiranja podatkov	33
3.2.4	Analiza in interpretacija rezultatov	34
3.3	Časopisni članki iz <i>Dela</i> leta 1992, 2015 in 2022	37
3.3.1	Merski instrument	37

3.3.2	Opis postopka pridobivanja podatkov.....	37
3.3.3	Ugotovitve.....	38
4	Razprava	41
4.1	Vrednotenje hipotez.....	41
5	Zaključek.....	46
6	Viri in literatura.....	49
6.1	Literatura	49
6.2	Spletni viri.....	49
6.3	Vir fotografije.....	50
7	Priloge	1

Kazalo grafov

Grafikon 1: Status	14
Grafikon 2: Spol.....	14
Grafikon 3: Kraj šolanja.....	15
Grafikon 4: Kaj je po osamosvojitvi najbolj vplivalo na prihod migrantov in beguncev v Slovenijo?	15
Grafikon 5: Zakaj je leta 2015 prišlo do begunske krize, ki smo jo močno občutili tudi v Sloveniji?	16
Grafikon 6: Kaj se je zgodilo 24. februarja 2022?	16
Grafikon 7: Migrante čudno in nezaupljivo gledam.	17
Grafikon 8: Migranti so žrtve fizičnega in/ali verbalnega nasilja.....	18
Grafikon 9: O migrantih sem v njihovi prisotnosti imel/-a žaljive komentarje.....	18
Grafikon 10: Migranti so žrtve napadov zaradi rasne ali etnične pripadnosti.	19
Grafikon 11: Migranti so žrtve izolacije in socialne izključenosti.	19
Grafikon 12: Migranti so žrtve poniževanja.	20
Grafikon 13: Migranti so žrtve trgovine z ljudmi.	20
Grafikon 14: Kako se ob tem počutite?	21
Grafikon 15: Kako pogosto zasledite novice o priseljencih kot žrtvah kaznivih dejanj?	21
Grafikon 16: Kako pogosto zasledite novice o priseljencih v vlogi storilcev?.....	22
Grafikon 17: Kako se ob tem počutite?	22

Grafikon 18: Ko slišite izraz migrantski kriminal, na katero vrsto kriminala najprej pomislite?	25
Grafikon 19: Predstavljajte si, da berete članek o migrantskem kriminalu. Na katere migrante najprej pomislite?	26
Grafikon 20: Kako?.....	27
Grafikon 21: Ali je vaš občutek varnosti odvisen od države izvora priseljencev?	27
Grafikon 22: Ste že bili žrtev migrantskega kriminala v Sloveniji?	28
Grafikon 23: Kaj se je zgodilo?	28
Grafikon 24: Kje se je zgodilo?	29
Grafikon 25: Kdaj se je zgodilo?	29
Grafikon 26: Ste dejanje prijavili?	30
Grafikon 27: Ste že bili kdaj priča migrantskega kriminala v Sloveniji?	30
Grafikon 28: Kaj se je zgodilo?	31
Grafikon 29: Kje se je zgodilo?	32
Grafikon 30: Kdaj se je zgodilo?	32
Grafikon 31: Ste dejanje prijavili?	32
Grafikon 32: Izobrazba	34
Grafikon 33: Starostna skupina.....	34
Grafikon 34: Država izvora	35
Grafikon 35: Leto priselitve.....	35
Grafikon 36: Leto prihoda	35
Grafikon 37: Sprejetost	36
Grafikon 38: Izkušnje v Sloveniji	36
Grafikon 39: Časopisne kategorije v letu 1992.....	38
Grafikon 40: Časopisne kategorije v letu 2015.....	39
Grafikon 41: Časopisne kategorije v letu 2022.....	40

Kazalo slik

Slika 1: Begunska pot proti Evropi.....	8
---	---

Kazalo tabel

<u>Tabela 1: Obravnavana kazniva dejanja glede na državljanstvo osumljenca (Bučar Ručman, 2014, str. 337)</u>	10
---	----

<u>Tabela 2: Koliko se strinjate s trditvijo?</u>	24
---	----

Kazalo prilog

PRILOGA 1: Anketni vprašalnik

PRILOGA 2: Intervjuji s priseljenci

PRILOGA 3: Seznami časopisnih člankov

PRILOGA 4: Intervju z nekdanjim direktorjem celjskega zapora

Zahvala

Hvala mentoricama, prof. Vesni Gubenšek Bezgovšek in prof. Nini Trojner, ki sta me med pisanjem raziskovalne naloge spodbujali in mi svetovali. Izjemno hvaležna sem za njune nasvete, pomoč, žrtvovanje njunega časa in pripravljenost za sodelovanje. Brez njunih smernic in pomoči raziskovalna naloga ne bi bila takšna, kot je.

Hvala gospe Janji Papež, ki mi je posredovala časopisne članke iz dnevnika *Delo*, šolski lektorici Mary Ellen Ramasimanana Virtič in profesorici francoščine Andrejki Lorenčak, ki sta prevedli odgovore francosko govorečih priseljencev, ter gospe Ivani Djilas, ki si je vzela čas, da sva opravili telefonski pogovor.

Zahvaljujem se tudi vsem priseljencem, ki so odgovorili na moja vprašanja, in vsem, ki so rešili anketo ter z mano delili svoje izkušnje.

Zahvaljujem se vsem, ki so mi kakor koli pomagali pri izdelavi seminarske naloge.

Povzetek

Priseljenci predstavljajo približno osmino prebivalstva, zato sem se odločila, da bom v raziskovalni nalogi preverila odnos Slovencev do priseljencev in beguncev po osamosvojitvi. Skušala sem ugotoviti razloge, zakaj so se preselili v Slovenijo in kako se tukaj počutijo. Želela sem preveriti njihovo vpletenost v kriminaliteto in ugotoviti, ali jih domači prebivalci ter časopis *Delo* večkrat označijo kot storilce ali kot žrtve kaznivih dejanj.

V teoretičnem delu sem opredelila osnovne pojme naslovne tematike in vzroke za prihod v Slovenijo. V empiričnem delu sem z anketo, ki so jo rešili celjski in ljubljanski dijaki ter študenti, in intervjuji s priseljenci preverila pravilnost postavljenih hipotez. Predstavila sem tudi ugotovitve, ki sem jih pridobila s pregledom časopisa *Delo* v letih 1992, 2015 in 2022. Odgovori intervjuvancev dokazujejo, da se večina priseljencev dobro počuti, nekateri le delno sprejeto, nekaj pa jih ima z bivanjem v Sloveniji slabe izkušnje. Ugotovila sem, da je več kot polovico anketirancev strah, da bi postali žrtev migrantskega kriminala, 5 % anketirancev ga je dejansko izkusilo, 9 % pa se je znašlo v vlogi priče. Z analizo člankov sem ugotovila, da so se v letih 1992 in 2015 migranti v vlogi vršilcev kaznivih dejanj pojavili desetkrat več kot v vlogi žrtev, leta 2022 pa le v vlogi vršilcev kaznivih dejanj.

Ključne besede: migrant, begunec, odnos do migrantov, migrantska kriminaliteta, strah pred kriminaliteto

Summary

Immigrants make up about an eighth of the population, so I decided to check the attitude of Slovenians towards immigrants and refugees after independence. I tried to find out the reasons why they moved to Slovenia and how they feel here. I wanted to check their involvement in crime and find out if the locals and the newspaper Delo often label them as perpetrators or as victims of crime.

In the theoretical part, I defined the basic concepts of the title topic and the reasons for coming to Slovenia. In the empirical part, I checked the correctness of the hypotheses with a survey conducted by Celje and Ljubljana students and interviews with immigrants. I also presented the findings that I obtained by reviewing the newspaper Delo in 1992, 2015 and 2022. The answers of the interviewees prove that the majority of immigrants feel good, some only partially accepted, and some of them have bad experiences with staying in Slovenia. I found that more than half of the respondents are afraid of becoming a victim of migrant crime, 5% of the respondents actually experienced it, and 9% were able to act as witnesses. By analyzing the articles, I found that in 1992 and 2015, migrants appeared ten times more in the role of perpetrators of crimes than in the role of victims, and in 2022 only in the role of perpetrators.

Keywords: migrant, refugee, attitude towards migrants, migrant crime, fear of crime

1 Uvod

“Ivana je v Ljubljani prva leta zelo osamljena. Oče in mačeha se ločujeta, kronično je brez denarja, ima samo začasni študentski vizum, ne zna slovensko in se jezika težko uči, ker nima talenta za jezike in se z njo vsi pogovarjajo v srbsčini. V tem obdobju poprime za vsako delo, da bi zaslužila denar za šolnino” (Djilas, 2023: 256).

Začenjam z odlomkom iz Ivanine zgodbe, ki jo je napisalo življenje. To je zgodba o stiski in trpljenju. Kot gimnazijka je leta 1993 v Beogradu doživljala kaotične razmere po razpadu nekdanje Jugoslavije, pozneje, leta 1999, občutila strah zaradi Natovih napadov in upala, da ji bo uspelo oditi v svet, v mirnejši in varnejši kraj. Uspelo ji je, ko je bila star 23 let. Pred njo so bili novi izzivi, nove preizkušnje ...

Ivanina zgodba ima ogromno projekcij, nežnejših in krutejših. Nežnejše zgodbe so zgodbe priseljencev, s katerimi sem opravila intervjuje in so k nam prišli z željo po boljšem življenju. Presodili so, da bo zanje tako bolje, in se podali na pot novih izzivov. Prva leta po osamosvojitvi in v letih 2015 ter 2022 pa je k nam prišlo veliko ljudi zaradi želje po preživetju in ohranitvi dostojanstva. Veliko jih je samo prepotovalo naše kraje, nekaj jih je zaprosilo za azil in ostalo pri nas. Zgodbe teh ljudi so trpke, polne odrekaj in ločitev, saj so se na pot v neznano podali zaradi vojn in nasilja. Mediji so o tem množično poročali, tudi v časopisni hiši Delo so tej problematiki namenili veliko pozornosti.

Množice migrantov so med Slovence vnesle nemir in strah. Z raziskavo želim podati nekaj ugotovitev o spopadanju z navedeno tematiko in sobivanju različnih nacionalnosti. Sporočilo naloge je, da vsi ljudje, tako priseljenci, začasni prosilci azila in avtohtoni prebivalci hrepenimo po ekonomsko zadovoljivem, svobodnem ter mirnem življenjskem okolju. Tako je že od nekdaj.

1.1 Opredelitev problema

Namen raziskovalne naloge je v teoretičnem delu predstaviti zgodovinski in sociološki vidik v povezavi s priseljenci in begunci po osamosvojitvi Slovenije ter opredeliti osnovne pojme glede na naslovno tematiko. Namen empiričnega dela je s krajšimi intervjuji, članki iz *Dela* ob ključnih zgodovinskih dogodkih in anketo ugotoviti razloge za preseljevanje v našo državo, pridobiti odzive priseljencev o počutju pri nas, ugotoviti njihovo vpletenost v kriminaliteto in med dijaki ter študenti raziskati izkušnje z migranti.

1.2 Cilji

1. Zanimajo me vzroki priseljevanja v našo državo.
2. Zanima me počutje priseljencev in beguncev v Sloveniji ter njihove izkušnje s sprejetostjo.
3. Zanima me, kako časopis *Delo* poroča o življenju priseljencev in beguncev v letih 1992, 2015 in 2022 ter njihovi vpletenosti v kriminalna dejanja.
4. Želim ugotoviti, katera vrsta kriminala je med priseljenci in begunci najpogostejša.
5. Želim ugotoviti strah pred kriminaliteto in izkušnje v zvezi s priseljenci ter begunci.

1.3 Hipoteze

1. Priseljenci in begunci v Slovenijo prihajajo zaradi vojn ter gospodarsko, ekonomsko in politično boljšega statusa naše države.
2. Priseljenci se v slovensko družbo hitro vključijo in se počutijo sprejeto.
3. Priseljenci in begunci se večkrat pojavljajo v vlogi storilcev kaznivih dejanj in manjkrat kot žrtve.
4. Migranti so najpogostejše storilci spolnih napadov in premoženjskega kriminala.
5. Večina anketirancev bo izrazila strah pred kriminaliteto priseljencev in beguncev.

1.4 Metodologija

V nalogi sem uporabila naslednje raziskovalne metode:

- preučevanje literature in virov,
- povzemanje strokovnega gradiva,
- opisovanje in primerjanje,
- intervjuvanje in anketiranje,
- sintezo.

2 Teoretični del

Teoretični del seminarske naloge je sestavljen iz dveh delov. Prvi del temelji na zgodovinskih dejstvih in vključuje razlage ključnih pojmov v povezavi z naslovno tematiko. Predstavljeni so vzroki za prihod migrantov v Slovenijo po letu 1991.

Drugi del je predvsem sociološki in se nanaša na pregled razpoložljivih statističnih podatkov, opredelitev socioloških pojmov, kot sta na primer strah pred kriminaliteto in načini ugotavljanja kriminalitete.

2.1 Zgodovinski vidik teoretičnega dela

2.1.1 Opredelitev osnovnih pojmov – migracija (migrant) in begunec

Pojem migracija ima široko pomensko razsežnost, zato postavitve pravilne in inkluzivne definicije ni enostavna, čeprav sprva morda ne dobimo takšnega občutka. Odločila sem se, da bom zapisala več različnih definicij in nato izbrala tisto, ki je v splošni rabi najbolj prisotna.

2.1.2 Kaj je migracija oziroma kdo je migrant? Kdo je begunec?

- a) Migracija je “spreminjanje stalnega ali začasnega bivališča, zlasti iz gospodarskih vzrokov; selitev, preseljevanje” (Fran.si, 2025).
- b) Po Mednarodni organizaciji za migracije IOM (International Organization for Migration) je migrant oseba, ki se zaradi različnih razlogov začasno ali trajno preseli iz običajnega kraja prebivališča, bodisi znotraj države bodisi čez mednarodno mejo. Izraz vključuje mnoge pravno opredeljene kategorije ljudi, kot so delavci migranti (njihovo gibanje je pravno opredeljeno), pretihotapljeni migranti (njihov status ali sredstva gibanja niso specifično opredeljena v mednarodnem pravu), mednarodni študenti (Migration, 2025).
- c) Migrant je oseba, ki se je preselila oziroma se seli znotraj države ali čez mednarodno mejo, ne glede na pravni status osebe, ali je to gibanje prostovoljno ali ne, vzroke za gibanje in dolžino bivanja (United Nations, 2025).
- d) Begunec je oseba, ki beži pred preganjanjem ali oboroženimi spopadi. Njegov položaj je pogosto nevaren, prečka nacionalne meje in išče varnost v sosednjih državah. Ob pridobitvi mednarodnega priznanega statusa begunca dobi pomoč držav, v katere se zateče, Urada Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR) in drugih organizacij. Status pridobi, ker je prenevarno, da bi se vrnil domov, posledično pa potrebujejo zatočišče drugod (Organizacija združenih narodov, 2025).

V nadaljevanju seminarske naloge bom uporabila opredelitev Mednarodne organizacije za migracije (IOM), ki je zapisana pod oznako b).

2.1.3 Priseljevanje v Slovenijo po osamosvojitvi

Josipovič po podatkih SURS-a, in sicer iz popisa 1991, ugotavlja, da je v Sloveniji prebivalo 153.586 ljudi z območja nekdanje Jugoslavije, od tega jih je 39 %, priseljenih v Slovenijo leta

1991, prihajalo iz Bosne in Hercegovine (v nadaljevanju BiH), 38 % iz Hrvaške, 11 % iz Srbije, 4 % iz Vojvodine, 3 % iz Makedonije in s Kosova ter 2 % iz Črne gore. Iz popisa v letu 2002 pa ugotavlja, da je 46 % priseljenih prihajalo iz BiH, 32 % iz Hrvaške, 18 % iz Črne gore in Srbije ter 4 % iz Makedonije.

55 % prebivalcev leta 2018 s prvim prebivališčem v tujini se je v Slovenijo priselilo po njeni osamosvojitvi (Razpotnik, 2018). Slovenija je v 90. letih doživela večjo spremembo glede prirasta priseljencev, in sicer zaradi razpada Socialistične federativne republike Jugoslavije (v nadaljevanju SFRJ ali kratko Jugoslavija). Med letoma 1991 in 2001 je imela presežek 13.137 priseljenih iz tujine nad odseljenimi v tujino ne glede na državljanstvo. Presežek so predstavljali predvsem moški z 61,7 %, to pomeni približno 1300 priselitev letno (Josipovič, 2006).

Leta 2018 je v Sloveniji živel okoli 250.000 priseljencev, med njimi kar 216.000 (86 %) tistih, ki so živeli v nekdanji Jugoslaviji. Večina (108.000) jih je prišlo iz BiH, sledili so prišleki iz Hrvaške (45.000), 25.000 priseljencev pa je imelo prvo prebivališče v Srbiji. Ostali so verjetno prišli iz drugih republik nekdanje SFRJ.

Največ priseljencev iz drugih evropskih držav je bilo iz Nemčije (7.300), sledili so tisti s prvim prebivališčem v Italiji (4.000). Prihajali so tudi iz Ruske federacije (3.000), Kitajske (1.000), Združenih držav Amerike (800), Kanade in Argentine (400) (Razpotnik, 2018). Ostali priseljenci pa so bili iz drugih evropskih držav in drugih delov sveta.

V letu 2021 je bilo 47,1 % tujih prebivalcev iz BiH, 13,2 % s Kosova, 10,2 % iz Srbije, 8,3 % iz Severne Makedonije, 6,1 % iz Hrvaške, 2,1 % iz Ruske federacije, manj kot 2 % iz Bolgarije, Italije in Ukrajine ter 0,8 % iz Kitajske. 7,3 % jih je prišlo iz drugih držav (Senegačnik, 2022).

2.1.4 Vzroki za priseljevanje v Slovenijo

Vzroke za priseljevanje v Slovenijo lahko združimo v tri skupine:

- ekonomski in demografski,

- politični in vojaški,
- osebni in družinski (Josipovič, 2006, povzeto po Klinar, 1976: 27–30).

2.1.4.1 Ekonomski vidiki priseljevanja v Slovenijo

Selitveni tokovi v Slovenijo so povezani z gospodarsko rastjo in številom prostih delovnih mest. Selitveni prirast s tujino (od števila priseljenih odštejemo število odseljenih) je bil najvišji v letih gospodarskega razcveta, torej 2008, 2018, 2019, v času visoke brezposelnosti pa je bil zelo nizek ali celo negativen (2010 in 2014) (Razpotnik, 2018).

Od sredine 60. let je število priseljencev iz jugoslovanskih republik prvič preseglo število odseljenih. V naslednjih letih se je priseljevanje spreminjalo glede na gospodarski in pozneje tudi politični razvoj. V drugi polovici sedemdesetih let je narastlo, in sicer z gospodarsko in politično krizo v Jugoslaviji, v drugi polovici osemdesetih let pa je upadlo. Ob razpadu Jugoslavije se je manjšina priseljencev vrnila v matične republike (Senegačnik, 2022).

Po letu 2000 se je število priseljencev povečalo bolj kot kadar koli prej, do viška je prišlo 2008 in 2018. V večini so to bili migracijski tokovi iz nekdanjih držav Jugoslavije. Večinoma so se naselili v večjih urbanih središčih in njihovi okolici (Senegačnik, 2022).

2.1.4.2 Vojni in politični razlogi za prihod beguncev

a) Razpad SFRJ in vojne na ozemlju nekdanjih jugoslovanskih republik

Do razpada Jugoslavije je prišlo zaradi političnih pretresov in konfliktov na začetku 90. let. Vojna na Hrvaškem je izbruhnila že aprila 1991. Neodvisna Republika Slovenija je bila razglašena 25. junija 1991. Sledila je desetdnevna vojna. Septembra 1991 je bila razglašena neodvisnost Makedonije. Mednarodna skupnost je Slovenijo, Hrvaško in BiH uradno priznala 15. januarja 1992. 28. aprila 1992 je bila pod nadvlado Srbov kot neodvisna država ustanovljena Zvezna republika Jugoslavija (ZRJ), ki je vključevala nekdanji republiki Srbijo in Črno goro (Wikipedija, 2025). Aprila 1992 se je začela vojna v Bosni. Vse tri na novo priznane države so Združeni narodi sprejeli med svoje članice 22. maja 1992. Miru pa ni bilo. Tudi na Kosovu je leta 1996 vzniknila vojna, ki

se je končala leta 1999 z Natovim bombardiranjem Jugoslavije. Črna gora je neodvisnost od Srbije razglasila 3. junija 2006. 17. februarja 2008 je Kosovo razglasilo neodvisnost od Srbije, julija 2015 pa je Kosovo kot neodvisno državo priznala večina mednarodne skupnosti (Wikipedija, 2025). Torej zaradi vojn in etničnih konfliktov so številni prebivalci iz nekdanjih jugoslovanskih republik, zlasti iz BiH, Hrvaške in Kosova, poiskali zatočišče v Sloveniji. Prihajali so kot begunci (o tem poročajo časopisni članki iz *Dela* leta 1992 – priloga 3). Kar nekaj jih je za stalno ostalo pri nas.

b) Vstop Slovenije v Evropsko unijo (EU) in schengensko območje

Od 1. maja 2004 je Slovenija polnopravna članica EU. Slovenski državljani so tako dobili možnost zaposlovanja v drugih državah članicah. Ko je Slovenija vstopila v schengensko območje, 21. decembra 2007, je odpravila mejni nadzor na mejah z Italijo, Avstrijo in Madžarsko, okrepila pa nadzor na meji s Hrvaško – zunanja meja schengenskega območja. 1. januarja 2023 je tudi Hrvaška vstopila v schengensko območje. Od takrat je odpravljen mejni nadzor med državama. Slovenija je še poglobila svojo povezanost z drugimi državami EU, ko je kot 13. država 1. januarja 2007 prevzela skupno evropsko valuto – evro, kar je poenostavilo poslovanje podjetij in plačevanje državljanov. Uvedba evra Evropo politično in gospodarsko krepi in kot stabilna mednarodna valuta prispeva h krepitvi svetovnega gospodarstva (Gov.si, 2025). Po vstopu v EU je torej Slovenija postala privlačnejša destinacija za migrante iz drugih držav članic in tretjih držav, kar se kaže v povečanju števila delavcev, študentov in družinskih članov, ki so se priselili v Slovenijo. O tem pričajo tudi izjave priseljencev (priloga 2).

c) Evropska begunska kriza 2015

Zaradi poostritve vojn v Siriji, Iraku in Afganistanu ter preobremenjenosti begunskih taborišč na Bližnjem vzhodu so se begunci napolili preko Sredozemskega morja in Balkana proti državam EU. Na Slovenijo so begunci zaradi geografske lege močno pritiskali. Od 17. oktobra 2015 do 25. januarja 2016 jo je prešlo 422.724 migrantov. Od njih je bilo 45 % sirskih državljanov, 30 % afganistanskih, 17 % iraških, 8 % pa drugih (Gov.si, 2025).

Slika 1: Begunska pot proti Evropi

Skoraj vsi begunci, ki so vstopili v našo državo, so jo v nekaj dneh zapustili. Zaradi prihajajočih množic se je stališče do beguncev spremenilo – varovanje državljanov in nacionalnih interesov je postalo pomembnejše od humanitarnosti. Konec oktobra 2015 je bil vzpostavljen de facto humanitarni koridor, kar pomeni, da so begunci po Sloveniji potovali samo v državno organiziranem prevozu z vlaki in avtobusi. Mejo so lahko prečkali na treh točkah na mejnem prehodu z Avstrijo (Jesenice, Gornja Radgona in Šentilj). Potek prehajanja sta nadzirali policija in vojska, ki sta opravljali varnostne preglede in registracije (Bučar Ručman, 2019).

Nekaj beguncev je zaprosilo za azil in ostalo v Sloveniji. Slovenija kot tudi druge članice EU na silovit porast beguncev niso bile pripravljene. To dokazujejo tudi časopisni članki iz *Dela* leta 2015 (priloga 3). Čeprav so se po marcu 2016 krizne razmere umirile, so migracijski premiki ostali še vedno ključna problematika EU.

d) Rusko-ukrajinska vojna

Vojna se je začela februarja 2014 po revoluciji dostojanstva, ki je privedla do odstavitve ukrajinskega proruskega predsednika Viktorja Janukoviča. V nekaterih delih Ukrajine so izbruhnili proruski nemiri, ruski vojaki pa so prevzeli nadzor nad strateškimi položaji na Krimu in oboroženimi silami v Donbasu. Vojna se je močno zaostрила 24. februarja 2022, ko je Rusija začela obsežno invazijo po zraku, kopnem in morju na Ukrajino, ki še vedno poteka. Zaradi vojne je do 23. avgusta 2022 iz države po podatkih Združenih narodov zbežalo okoli 6,8 milijona beguncev (Pučko, 2025, str. 27). Vojna v Ukrajini je povzročila veliko žrtev, škode in humanitarno krizo. Rusija danes nadzira približno eno petino ukrajinskega ozemlja (RTV SLO, 2025). Natančnega podatka o tem, koliko ukrajinskih beguncev je trenutno nastanjenih v Sloveniji, ni. Vemo le, da

jih je od začetka vojne pri nas prejelo začasno zaščito skoraj deset tisoč. Kar 54 % delovno aktivnih Ukrajincev pri nas ni zaposlenih. 71 % od tistih, ki so bili doma zaposleni, je pri nas brezposelnih. V drugih državah EU je njihova stopnja zaposlenosti višja. Razlogi za brezposelnost Ukrajincev so zelo visoka izobraženost (kar tri četrtine jih ima univerzitetno izobrazbo), pomanjkljivo znanje jezika in izguba socialne pomoči v primeru zaposlitve. Nekateri so opozorili, da njihove kvalifikacije v Sloveniji niso ustrezno prepoznane, hkrati pa se jim zdi administrativni proces priznavanja izobrazbe in kvalificiranosti preveč zamuden. Otroci se v šole uspešno vključujejo (93 % vpisanih). Kar 79 % se jih poleg šolanja v Sloveniji na daljavo udeležuje tudi šolanja v Ukrajini, kar dokazuje, da želijo ohraniti stik s svojo državo, obenem pa jih skrbi, da bi imeli težavo z veljavnostjo spričeval ob morebitni vrnitvi domov. Ukrajinski begunci imajo pri nas zelo malo negativnih izkušenj, zato jih velika večina (84 %) namerava ostati v Sloveniji. Le 8 % jih razmišlja o vrnitvi domov in 1 % o selitvi v drugo državo (RTV SLO, 2025).

2.2 Sociološki vidik teoretičnega dela

2.2.1 Kaj je kriminaliteta?

“Kriminaliteta so dejanja oziroma opustitev nekaterih dejanj, ki jih kazensko pravo, to je niz pisanih pravil oziroma formalnih norm (govorimo o kazenskopravnih normah), opredeljuje kot kazniva in za katera vnaprej določa tudi sankcije za kršitelje” (Počakar & Tavčar Krajnc, 2011).

2.2.2 Načini ugotavljanja kriminalitete

2.2.2.1 Uradni statistični podatki

Iz te statistike razberemo podatke o številu oseb in dejanjih, ki jih preiskujejo in preučujejo policija, tožilstva, sodišča in institucije za izvrševanje kazenskih sankcij. Glavni viri podatkov so uradna policijska statistika, statistika tožilstev in sodišč o rešenih ter obravnavanih primerih in kaznih storilcev kaznivih dejanj, statistika o številu oseb, ki prestajajo zaporno kazen, in podobno (Počkar & Tavčar, 2011).

2.2.2.1.1 Pregled uradnih statističnih podatkov

Bučar Ručman leta 2014 po podatkih Generalne policijske uprave, Policijske akademije (GOU, PA, 2013) ugotavlja, da je policija med letoma 2005 in 2011 obravnavala kazniva dejanja, za katera so bili osumljeni iz 107 različnih držav. Med njimi je bilo 88 % osumljencev Slovencev. Med tujimi državljani pa je največ osumljencev iz BiH. Čeprav 86 % današnjih priseljencev prihaja iz nekdanje SFRJ, ti med letoma 2005 in 2011 predstavljajo le 57,3 %.

Tabela 1: Obravnavana kazniva dejanja glede na državljanstvo osumljenca (Bučar Ručman, 2014, str. 337)

Država	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Skupaj
Slovenija	30153	32997	33327	32380	38379	39872	38862	245970
BiH	741	750	615	724	878	869	845	5422
Romunija	278	164	2077	1419	594	604	281	5417
Hrvaška	522	625	333	576	437	442	348	3283
Makedonija	291	249	532	342	252	576	552	2794
Srbija	0	105	521	418	387	714	466	2611
Kosovo	0	0	105	198	1174	699	699	2176
Bolgarija	64	61	125	157	138	675	770	1990
ZRJ	580	800	130	156	99	110	50	1925
Italija	86	159	125	189	242	401	168	1370
Črna gora	0	10	25	43	58	45	39	693
Velika Britanija	3	435	11	42	85	41	29	646
Nizozemska	15	560	8	14	21	7	14	639
Turčija	108	135	70	48	40	42	64	507
Madžarska	15	235	35	34	40	55	62	476

2.2.2.2 Viktimološke študije

Z viktimološkimi študijami, ki so jih začeli uporabljati v 60. letih 20. stoletja, ugotavljajo obseg in razširjenost kriminalitete. Preko vprašalnikov in anket skušajo ugotoviti tisti del kriminalitete, ki ostane skrit. Z vprašanji ugotavljajo, ali so anketiranci sami ali nekdo iz njihove družine žrtve kaznivega dejanja, kolikokrat, vzroke za prijavo oziroma neprijavo kaznivega dejanja. Ugotovitve

teh študij dokazujejo, da je število kaznivih dejanj dva do petkrat večje, kot to dokazujejo podatki uradne policijske statistike (Počkar & Tavčar, 2011).

2.2.2.3 Strah pred kriminaliteto

Gre za raziskave, s katerimi so v 60. letih 20. stoletja ugotavljali, kolikšen problem predstavlja kriminaliteta posameznikom in kako vpliva na njihov občutek varnosti. Večina raziskav zatrjuje, da strah presega dejansko raven kriminalitete, ki jo dokazujejo uradni statistični podatki ali rezultati viktimoloških študij. Predvideva se, da na to vplivajo množični mediji, ki senzacionalistično poročajo o kriminalnih dogodkih (Počkar & Tavčar, 2011).

3 Empirični del

V empiričnem delu bom najprej predstavila rezultate ankete, ki je bila namenjena celjskim in ljubljanskim dijakom ter študentom. V nadaljevanju bom predstavila najpomembnejše ugotovitve, ki sem jih pridobila z intervjuji s priseljenci. Na koncu bom analizirala časopisne članke iz *Dela*, in sicer v treh različnih zgodovinsko prelomnih časovnih obdobjih.

3.1 Anketa

3.1.1 Opis vzorca

Anketa je bila aktivna med 26. februarjem in 7. marcem 2025. Vzorec predstavlja 251 celjskih in ljubljanskih dijakov ter študentov, ki so v celoti rešili anketo, od tega 57 % dijakov in 43 % študentov.

52 % anketirancev se šola v Ljubljani, 46 % v Celju, 2 % pa v drugih krajih. Med anketrinanci je bilo 65 % žensk in 35 % moških.

3.1.2 Opis merskih instrumentov

Z anketnim vprašalnikom sem ugotavljala, katera vrsta kriminala je med migranti in begunci najpogostejša, strah pred kriminaliteto, izkušnje v zvezi z migranti in begunci ter odnos do njih. Preverila sem tudi, ali celjski in ljubljanski dijaki ter študenti poznajo vzroke za priseljevanje migrantov.

Anketa je vsebovala 17 vprašanj in 25 podvprašanj. Če se osredotočimo na podvprašanja, je anketa vsebovala 3 vprašanja odprtega in 39 vprašanj zaprtega tipa. Pri vsakem vprašanju so se anketiranci lahko odločili le za en odgovor. 2 vprašanji sta vsebovali trditve, pri katerih so morali anketiranci označiti stopnjo pogostosti ali svoje strinjanje s trditvijo. Tisti, ki so imeli izkušnjo z

migrantskim kriminalom, kot žrtve ali kot priče, so v nadaljevanju odgovorili na vprašanja, povezana z njihovo izkušnjo. Anketni vprašalnik je priložen na koncu naloge (priloga 1).

Z 8. in 10. vprašanjem, kjer so anketiranci označili, kako pogosto zasledijo novice o migrantih kot žrtvah oziroma storilcih kaznivih dejanj, sem ugotavljala pravilnost 3. hipoteze. S tema vprašanjema sem preverila tudi občutke, ki jih imajo anketiranci ob takšnih novicah. S 13. vprašanjem sem preverila pravilnost 4. hipoteze. Pri potrditvi 4. hipoteze sem si pomagala tudi s podvprašanjem odprtega tipa, in sicer s 16. in 17. vprašanjem, pri katerih so anketiranci delili svoje izkušnje. Z 12. vprašanjem, kjer sem preverila strah pred kriminaliteto, in 16. ter 17. vprašanjem, kjer sem preverila izkušnje z migratskim kriminalom, sem preverila pravilnost 5. hipoteze.

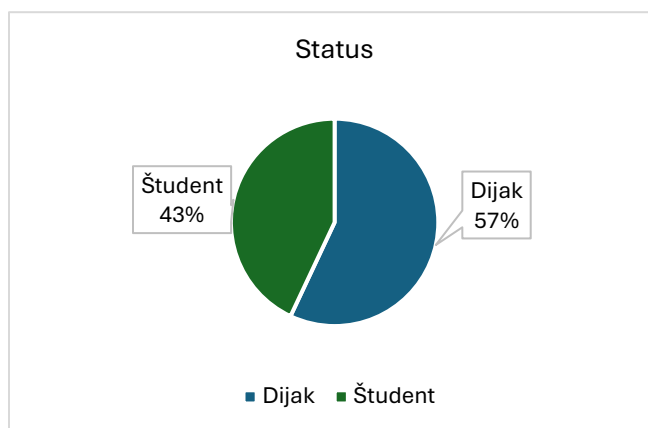
3.1.3 Opis postopka in zbiranja podatkov

Spletno anketo sem naredila na portalu 1ka. Delila sem jo med dijake gimnazije, ki jo obiskujem, med srednješolce in študente, ki jih poznam. Prosila sem jih tudi za posredovanje ankete. Anketiranci so pri vsakem vprašanju izbrali en odgovor, pri 8 vprašanjih so lahko izbrali možnost drugo in zapisali svoj odgovor, pri treh vprašanjih pa so imeli možnost, da svoj odgovor zapišejo. Vprašanja 13., 16. in 17. so bila odprtega tipa, pri zadnjih dveh vprašanjih pa so anketiranci lahko delili svojo izkušnjo z migrantskim kriminalom, če so to želeli.

Anketa je bila odprta 10 dni, med 16. februarjem in 7. marcem 2025. Povprečen čas reševanje je bil 4 minute. Na nagovor je kliknilo 685 ljudi, 336 ljudi je anketo delno izpolnilo, v celoti jo je končalo 251 ljudi. Odgovorov nisem izključevala, vsako vprašanje sem analizirala glede na število oseb, ki ga je rešilo.

3.1.4 Analiza in interpretacija rezultatov

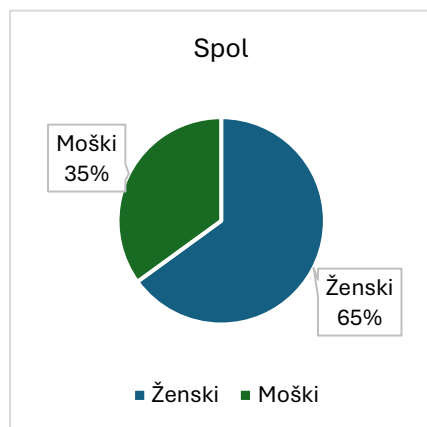
1. vprašanje: **Status**

Grafikon 1: Status

Na vprašanje je odgovorilo 336 ljudi, od tega je bilo 190 dijakov (57 %) in 146 študentov, torej 43 %.

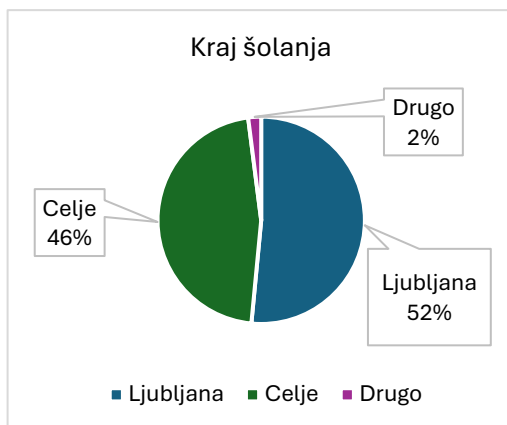
2. vprašanje: **Spol**

Grafikon 2: Spol

Na vprašanje je odgovorilo 336 ljudi, od tega je bilo 220 žensk (65 %) in 116 moških, torej 35 %.

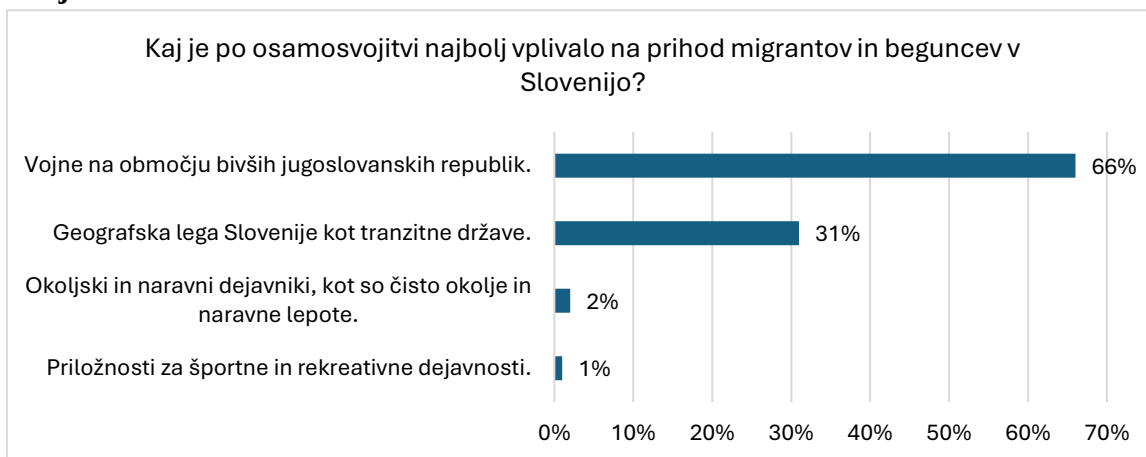
3. vprašanje: V katerem kraju se šolate?

Grafikon 3: Kraj šolanja

Na vprašanje je odgovorilo 336 ljudi, od tega se jih 173 šola v Ljubljani (51 %) in 155 v Celju (46 %). Možnost drugo je označilo 8 ljudi, torej 2 %, 7 izmed njih se šola v Mariboru, 1 pa v ZDA.

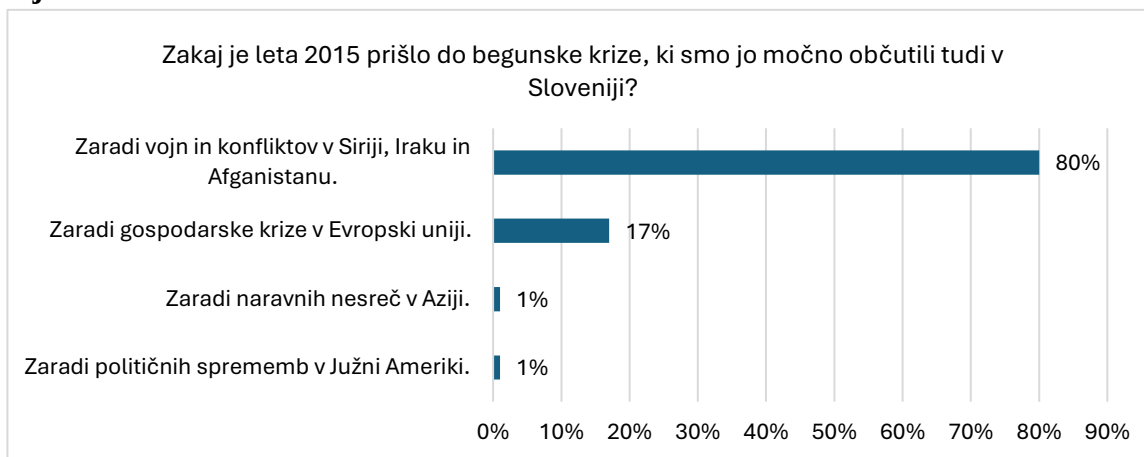
4. vprašanje: Kaj je po osamosvojitvi najbolj vplivalo na приход migrantov in beguncev v Slovenijo?

Grafikon 4: Kaj je po osamosvojitvi najbolj vplivalo na приход migrantov in beguncev v Slovenijo?

Na vprašanje je odgovorilo 291 ljudi. 191 (66 %) jih meni, da so razlog vojne na območju bivših jugoslovanskih republik, 89 ljudi (31 %) za razlog navaja geografsko lego Slovenije kot tranzitne države, 7 oseb (2 %) je odgovorilo, da so vzroki okoljski in naravni dejavniki, 1 %, torej 4 ljudje menijo, da so vzroki za приход migrantov priložnosti za športne in rekreativne dejavnosti.

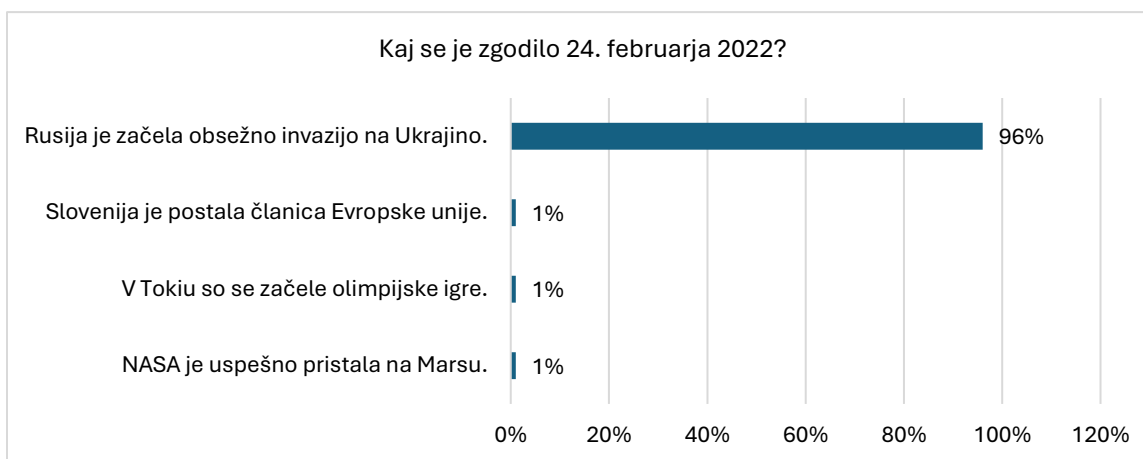
5. vprašanje: **Zakaj je leta 2015 prišlo do begunske krize, ki smo jo močno občutili tudi v Sloveniji?**

Grafikon 5: Zakaj je leta 2015 prišlo do begunske krize, ki smo jo močno občutili tudi v Sloveniji?

Na vprašanje je odgovorilo 291 ljudi. 233 izmed njih, torej 80 %, meni, da je razlog vojna v Siriji, Iraku in Afganistanu. 50 ljudi (17 %) kot razlog navaja gospodarsko krizo v Evropski uniji, 4 ljudje, torej 1 % oseb meni, da so razlog naravne nesreče v Aziji ali politične spremembe v Južni Ameriki.

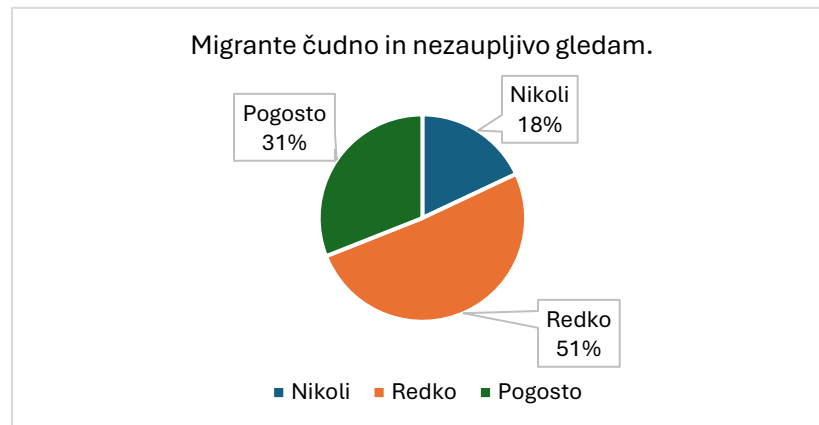
6. vprašanje: **Kaj se je zgodilo 24. februarja 2022?**

Grafikon 6: Kaj se je zgodilo 24. februarja 2022?

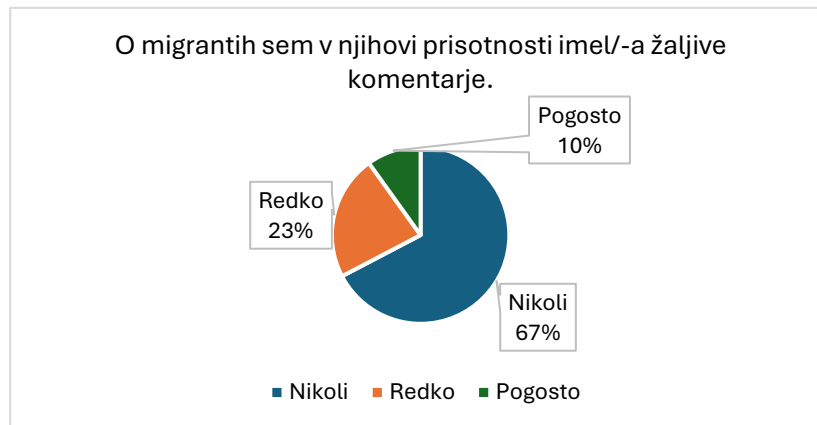
Na vprašanje je odgovorilo 291 ljudi. 86 % oziroma 280 ljudi je kot razlog navedlo rusko invazijo na Ukrajino, 4 osebe (1 %) menijo, da je razlog to, da je Slovenija postala članica Evropske unije ali da so se v Tokiu začele olimpijske igre, 1 % oziroma 3 osebe so za razlog izbrale odgovor, da je NASA uspešno pristala na Marsu.

7. vprašanje: Anketiranci so morali za posamezno trditev označiti stopnjo pogostosti.

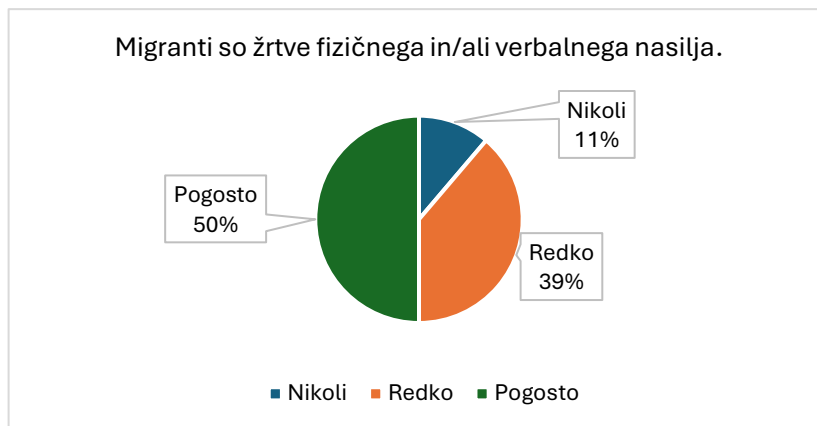
Grafikon 7: Migrante čudno in nezaupljivo gledam.

Pri trditvi Migrante čudno in nezaupljivo gledam se je 145 oseb od 284 izrazilo, da to počno redko, ti predstavljajo 51 %. Sledi 89 ljudi (31 %), ki to počno pogosto, in 50 oseb (18 %), ki tega nikoli ne počnejo.

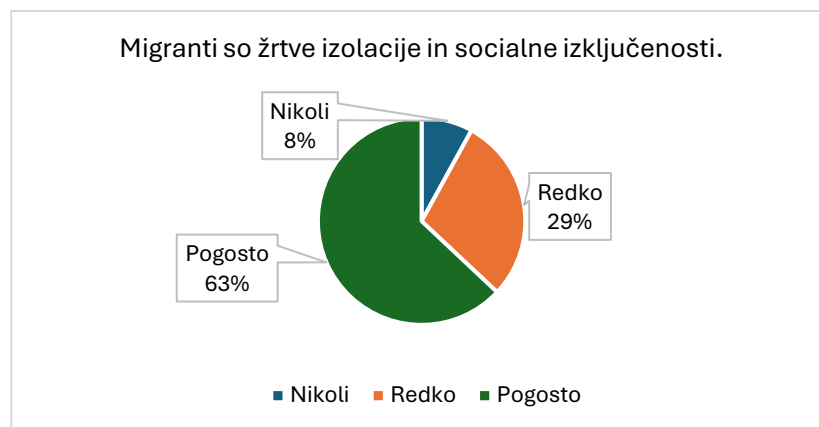
Grafikon 9: O migrantih sem v njihovi prisotnosti imel/-a žaljive komentarje.

Na trditev O migrantih sem v njihovi prisotnosti imel/-a žaljive komentarje je 192 oseb od 283 odgovorilo, da tega nikoli ne počne, ti predstavljajo 67 %. Sledi 64 ljudi (23 %), ki to počno redko, in 27 oseb (10 %), ki to pogosto počnejo.

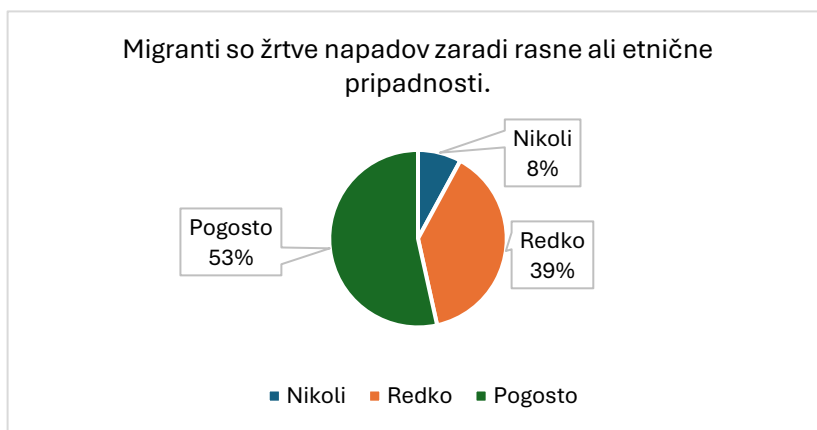
Grafikon 8: Migranti so žrtve fizičnega in/ali verbalnega nasilja.

Pri trditvi Migranti so žrtve fizičnega in/ali verbalnega nasilja je 143 oseb od 284 označilo, da je to pogosto, ti predstavljajo 50 %. Sledi 109 ljudi (38 %), ki pravijo, da je to redko, in 32 oseb (11 %), ki menijo, da se to nikoli ne zgodi.

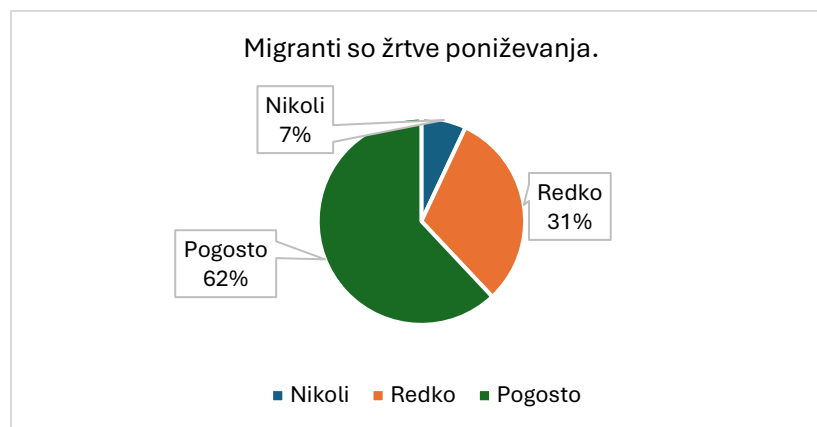
Grafikon 11: Migranti so žrtve izolacije in socialne izključenosti.

Glede na trditev Migranti so žrtve izolacije in socialne izključenosti 180 oseb od 284 trdi, da je to pogosto, ti predstavljajo 63 %. Sledi 81 ljudi (29 %), ki pravijo, da je to redko, in 32 oseb (8 %), ki menijo, da se to nikoli ne zgodi.

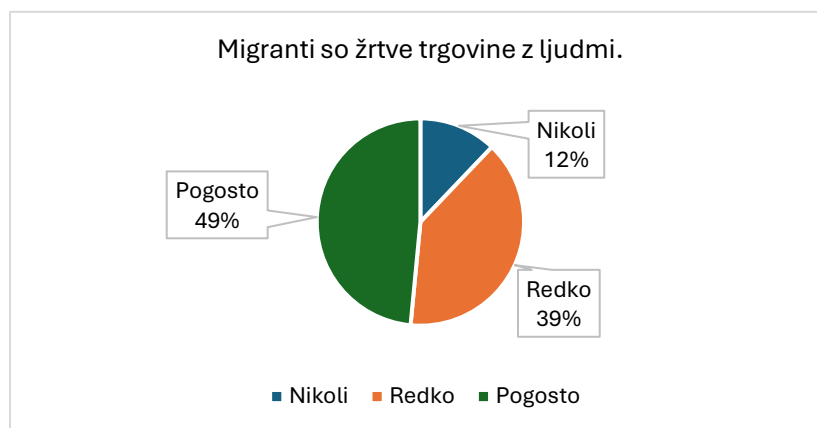
Grafikon 10: Migranti so žrtve napadov zaradi rasne ali etnične pripadnosti.

Glede na trditev Migranti so žrtve napadov zaradi rasne ali etnične pripadnosti 152 oseb od 283 trdi, da je to pogosto, ti predstavljajo 54 %. Sledi 109 ljudi (39 %), ki pravijo, da je to redko, in 22 oseb (8 %), ki menijo, da se to nikoli ne zgodi.

Grafikon 12: Migranti so žrtve poniževanja.

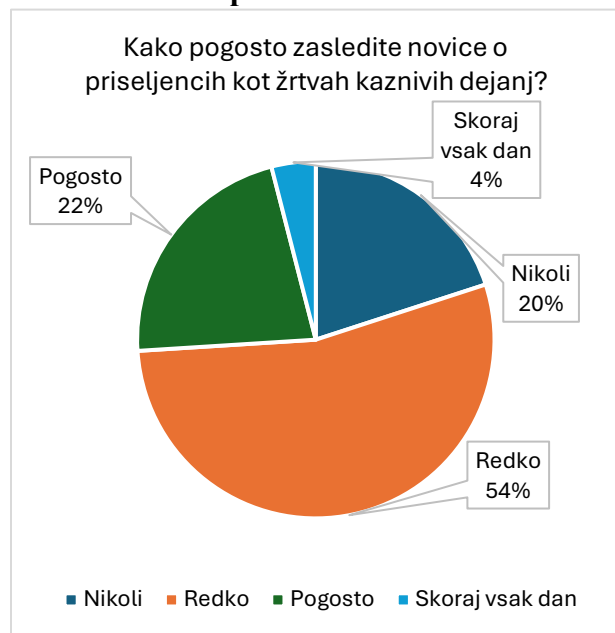
Glede na trditev Migranti so žrtve poniževanja 175 oseb od 283 trdi, da je to pogosto, ti predstavljajo 62 %. Sledi 89 ljudi (31 %), ki pravijo, da je to redko, in 19 oseb (7 %), ki menijo, da se to nikoli ne zgodi.

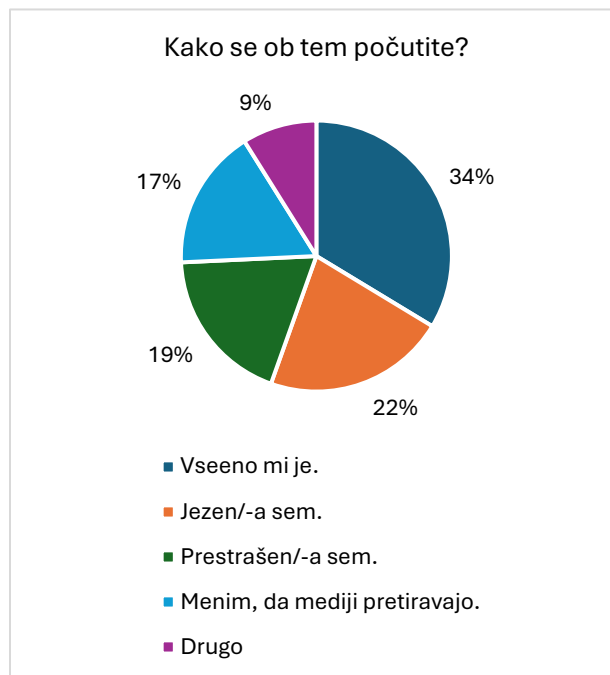
Grafikon 13: Migranti so žrtve trgovine z ljudmi.

Glede na trditev Migranti so žrtve trgovine z ljudmi 137 oseb od 283 trdi, da je to pogosto, ti predstavljajo 48 %. Sledi 111 ljudi (39 %), ki pravijo, da je to redko, in 35 oseb (12 %), ki menijo, da se to nikoli ne zgodi.

8. in 9. vprašanje: **Kako pogosto zasledite novice o priseljencih kot žrtvah kaznivih dejanj?** in **Kako se ob tem počutite?**

Grafikon 15: Kako pogosto zasledite novice o priseljencih kot žrtvah kaznivih dejanj?

Grafikon 14: Kako se ob tem počutite?

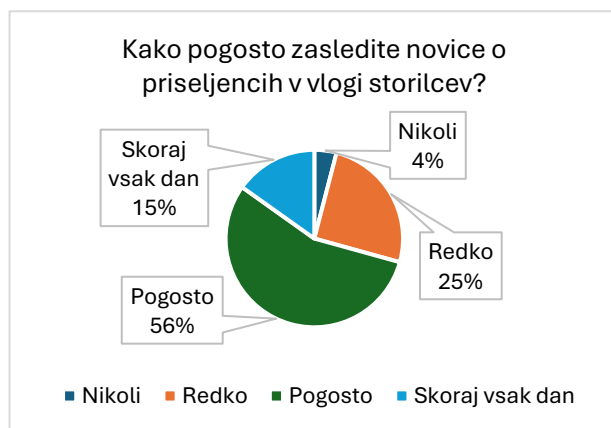
Na vprašanji je odgovorilo 272 ljudi. 147 oseb (54 %) takšne novice zasledi redko, 60 oseb (22 %) pogosto, 54 ljudi (20 %) nikoli. 11 ljudi, torej 4 % skoraj vsak dan. 92 od teh, torej 34 % je ob tem vseeno. 60 oseb (22 %) je jeznih, 51 oseb (19 %) je prestrašenih, 46 ljudi (17 %) meni, da mediji pretiravajo. 24 oseb (9 %) ob tem čuti druge občutke.

Kot druge občutke navajajo:

- “O tem se ne govori, čeprav bi se moralo, saj se dogaja.”
- “Zelo zaskrbljena.”
- “Obžalosti me, ker vem da to samo slabša situacijo.”
- “Poskušam se ne pretirano obremenjevati z dejanji, na katera nimam neposrednega vpliva.”
- “Tako kot za domačine.”
- “Takšnih medijev ne vidim.” (navedli 2 osebi)
- “Žal mi je, da se migrante tako obravnava v državi, ki naj bi spoštovala pravico do azila.”
- “Po navadi so priseljenci tisti, ki povzročajo težave.” (navedli 2 osebi)

- “Ni mi všeč.”
- “Preplavi me čuden občutek.”
- “Smilijo se mi.”
- “Živim ob hrvaški meji, zato sem bila izpostavljena migracijam. Na migrante imam dva pogleda. Tisti, ki so pri nas hodili čez mejo, so bili večinoma moški oziroma fantje, ki so bežali pred vojnami in so iskali možnost zaposlitve v razvitejših državah. Bili so prijazni, vljudni, največ, kar so naredili, so prosili za kos suhega kruha, ker so bili shirani. Migranti, ki jih vidim v Ljubljani, so oblečeni v najnovejše obleke, s telefoni in pogostokrat izvajajo nasilje, zato se teh bojim.”
- “Vse države doživijo ogromen porast kriminaliteta takoj po tem, ko država doživi migrantski val, še posebej iz muslimanskih in ali podsaharskih prebivalcev. Mediji migrante predstavijo kot uboge revice, do katerih smo hudobni, namesto da bi govorili, kako škodujejo domorodcem in državi.”
- “Odvisno od konteksta.”
- “Razočaran sem.”

10. in 11. vprašanje: **Kako pogosto zasledite novice o kriminalu priseljencev v vlogi storilcev?**
in **Kako se ob tem počutite?**

Grafikon 16: Kako pogosto zasledite novice o priseljencih v vlogi storilcev?

Grafikon 17: Kako se ob tem počutite?

Na vprašanji je odgovorilo 273 ljudi. 151 oseb (55 %) takšne novice zasledi pogosto, 69 oseb (25 %) redko, 42 ljudi (15 %) skoraj vsak dan. 11 ljudi, torej 4 % jih nikoli ne zasledi. 95 izmed teh, torej 35 % se ob tem počuti ježno. 79 oseb (29 %) je prestrašenih, 47 oseb (17 %) je vseeno, 38 ljudi (14 %) meni, da mediji pretiravajo. 14 oseb (5 %) ob tem čuti druge občutke.

Kot druga občutja navajajo:

- “Sem žrtev spolnega nasilja zaradi migrantov.”
- “Ni mi vseeno, vendar so novice o kriminalu priseljencev in domačinov približno enako pogoste.”
- “Večina migrantov je čisto neškodljivih. Novice takšnih dejanj samo večajo predsodke do tega nivoja, da vse mečemo v isti koš z mislijo, da so vsi migranti slabi.”
- “Ne slišim za takšna dejanja.” (navedli 2 osebi)
- “Zelo zaskrbljena.”
- “Skrbi me, ker to izjemno negativno vpliva na podobo priseljencev, ki je v očeh večine prebivalstva že tako ali tako slaba.”
- “Nimam posebnih občutkov, ampak menim, da stereotipi obstajajo z razlogom.”
- “Menim, da določeni mediji pretiravajo in napihujejo zgodbe oziroma selektivno poročajo več o teh dogodkih kot o kaznivih dejanjih Slovencev.”
- “Neprijetno mi je.”

12. vprašanje: **Koliko se strinjate s trditvijo?**

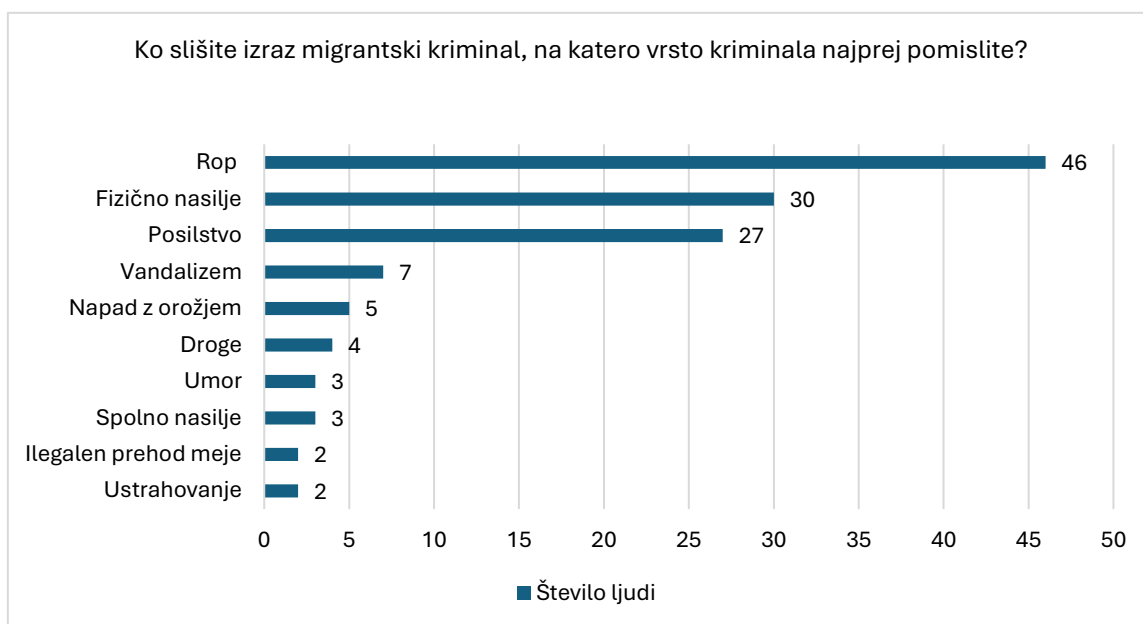
Tabela 2: Koliko se strinjate s trditvijo?

	Nikakor se ne strinjam.	Ne strinjam se.	Nevtralen.	Strinjam se.	Popolnoma se strinjam.	Skupaj
V kraju, kjer živim, se zaradi migrantov ne počutim varno.	66 oseb (25 %)	84 oseb (32 %)	53 oseb (20 %)	50 oseb (19 %)	13 oseb (5 %)	266 oseb
V kraju, kjer se šolam, se zaradi migrantov ne počutim varno.	42 oseb (16 %)	61 oseb (23 %)	73 oseb (27 %)	63 oseb (24 %)	29 oseb (11 %)	268 oseb
Zaradi novic o migrantskem kriminalu se izogibam nočnim sprehodom.	48 oseb (18 %)	48 oseb (18 %)	49 oseb (18 %)	71 oseb (27 %)	51 oseb (19 %)	267 oseb
Zaradi novic o migrantskem kriminalu se izogibam nekaterim delom mesta.	40 oseb (15 %)	54 oseb (20 %)	41 oseb (15 %)	83 oseb (31 %)	50 oseb (19 %)	268 oseb
Zaradi novic o migrantskem kriminalu sabo nosim solzivec.	102 oseb (38 %)	67 oseb (25 %)	39 oseb (15 %)	29 oseb (11 %)	31 oseb (12 %)	268 oseb
Menim, da se je v zadnjih letih povečalo število kaznivih dejanj, ki jih povzročajo migranti.	12 oseb (4 %)	16 oseb (6 %)	58 oseb (22 %)	106 oseb (40 %)	75 oseb (28 %)	267 oseb
Menim, da migranti povzročijo več kriminala kot lokalno prebivalstvo.	21 oseb (8 %)	35 oseb (13 %)	65 oseb (24 %)	81 oseb (30 %)	66 oseb (25 %)	268 oseb

Strah me je, da bi postal/-a žrtev migrantskega kriminala.	33 oseb (12 %)	36 oseb (13 %)	58 oseb (22 %)	83 oseb (31 %)	58 oseb (22 %)	268 oseb
--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	----------

Interpretacija 12. vprašanja je zapisana na straneh 43 in 45, pri vrednotenju hipoteze 5.

13. vprašanje: **Ko slišite izraz migrantski kriminal, na katero vrsto kriminala najprej pomislite?**

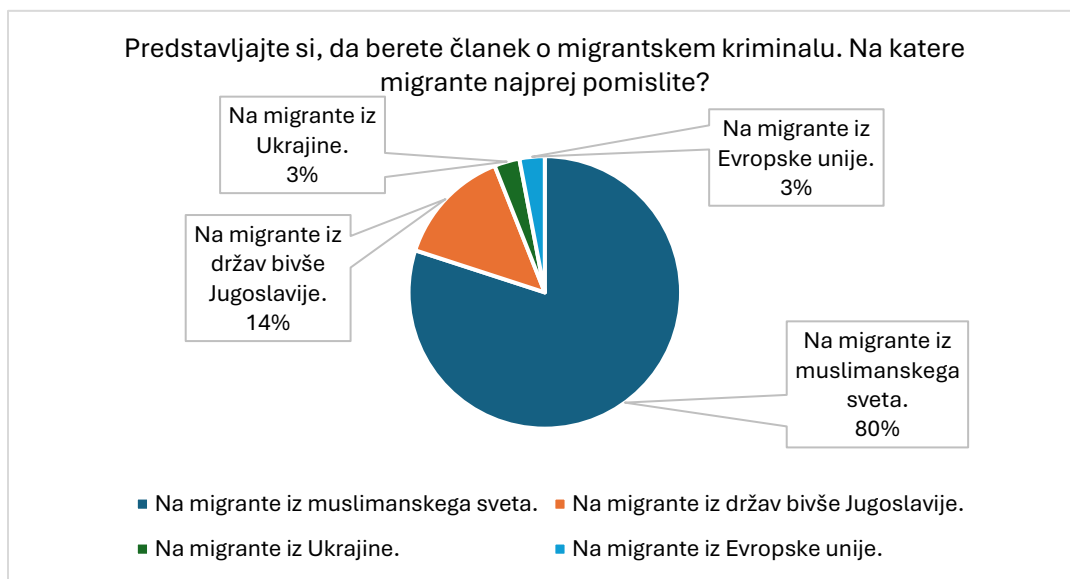
Grafikon 18: Ko slišite izraz migrantski kriminal, na katero vrsto kriminala najprej pomislite?

Anketiranci so navedli naslednje odgovore:

- rop (navedlo 46 oseb),
- fizično nasilje (navedlo 30 oseb),
- posilstvo (navedlo 27 oseb),
- vandalizem (navedlo 7 oseb),
- napad z orožjem (navedlo 5 oseb),
- droge (navedle 4 osebe),
- umor (navedle 3 osebe),

- spolno nasilje (navedle 3 osebe),
- ilegalen prehod meje (navedli 2 osebi),
- ustrahovanje (navedli 2 osebi),
- vlom,
- napadi na manjšine (lgbt, ženske, otroci ...) v fizičnem ali spolnem smislu,
- prevara,
- nadlegovanje,
- napad z avtomobilom v množico,
- delanje nemira.

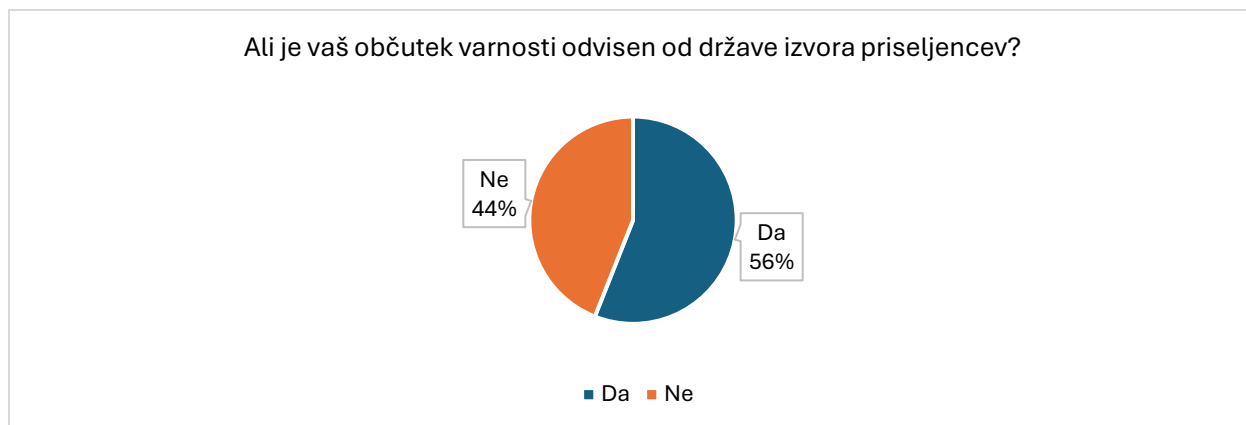
14. vprašanje: **Predstavljajte si, da berete članek o migrantskem kriminalu. Na katere migrante najprej pomislite?**

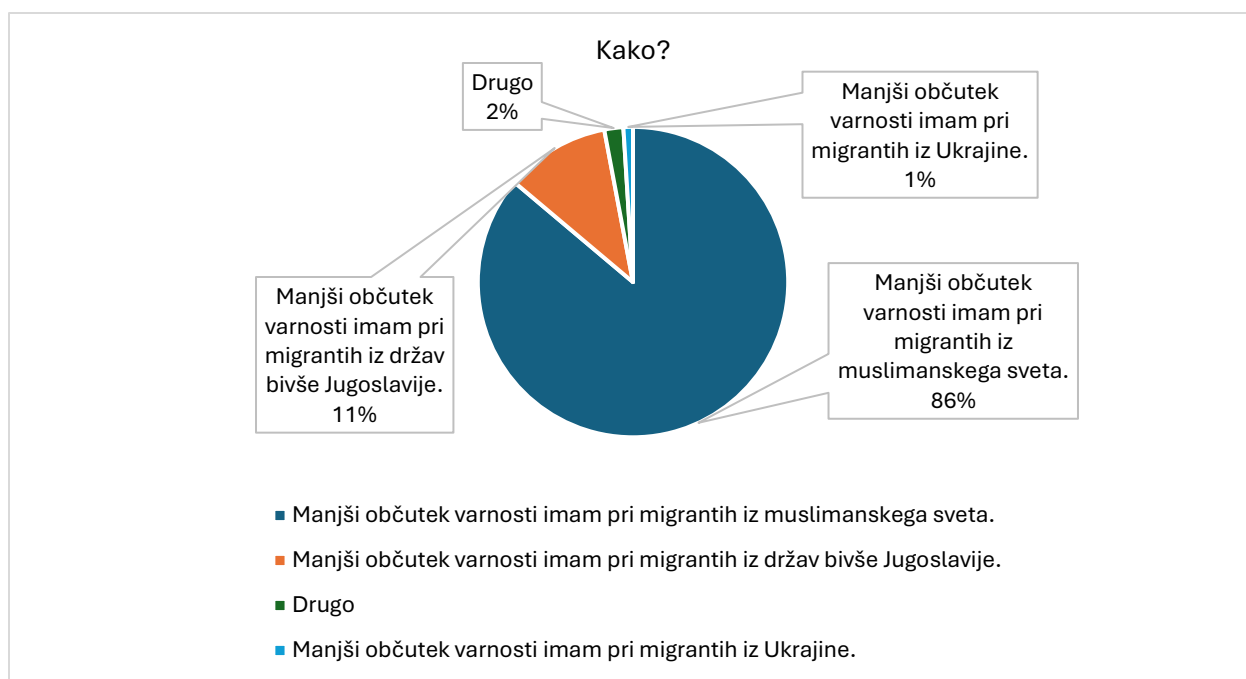
Grafikon 19: Predstavljajte si, da berete članek o migrantskem kriminalu. Na katere migrante najprej pomislite?

Na vprašanje je odgovorilo 255 ljudi. 80 %, torej 203 osebe pomislijo na migrante iz muslimanskega sveta, 36 oseb (14 %) na migrante iz držav bivše Jugoslavije, 8 oseb (3 %) pomisli na migrante iz Ukrajine ali iz Evropske unije.

15. in 16. vprašanje: Ali je vaš občutek varnosti odvisen od države izvora priseljencev? in Kako?

Grafikon 21: Ali je vaš občutek varnosti odvisen od države izvora priseljencev?

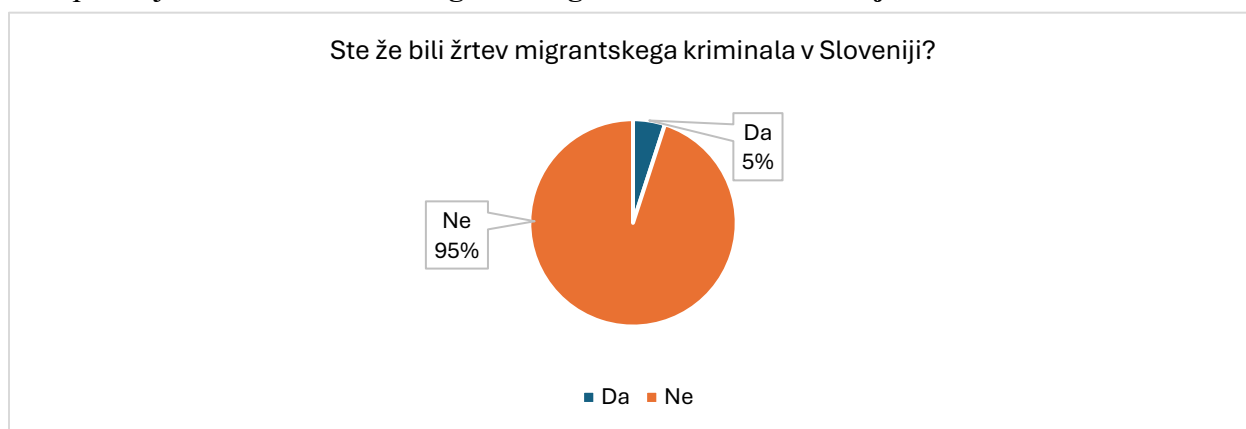
Grafikon 20: Kako?

Na vprašanje je odgovorilo 255 oseb. 143 ljudi (56 %) pravi, da je njihov občutek varnosti odvisen od države izvora priseljencev. 123 od (86 %) njih ima manjši občutek varnosti pri migrantih iz muslimanskega sveta, 15 (11 %) ima manjši občutek varnosti pri migrantih iz držav bivše Jugoslavije, 3 osebe (2 %) so izbrale možnost drugo, 1 oseba pa ima manjši občutek varnosti pri migrantih iz Ukrajine. 112 ljudi (44 %) trdi, da država izvora priseljencev ne vpliva na njihov občutek varnosti.

Kot drugo navajajo:

- “Manjši občutek varnosti imam pri tistih, ki prihajajo iz manj tolerantnih držav, kar je pogosto muslimanski svet, a ne vedno in ne samo.”
- “Žal imam zaradi družbe v sebi predsodke, ki se jih sicer želim znebiti, a ker toliko poslušam o grozotah, ki jih storijo predvsem tu imenovani migranti iz muslimanskega sveta, mi je ob (moških) neprijetno, sploh ponoči.”
- “Predvsem Indijcev, muslimanov in malo črncev.”

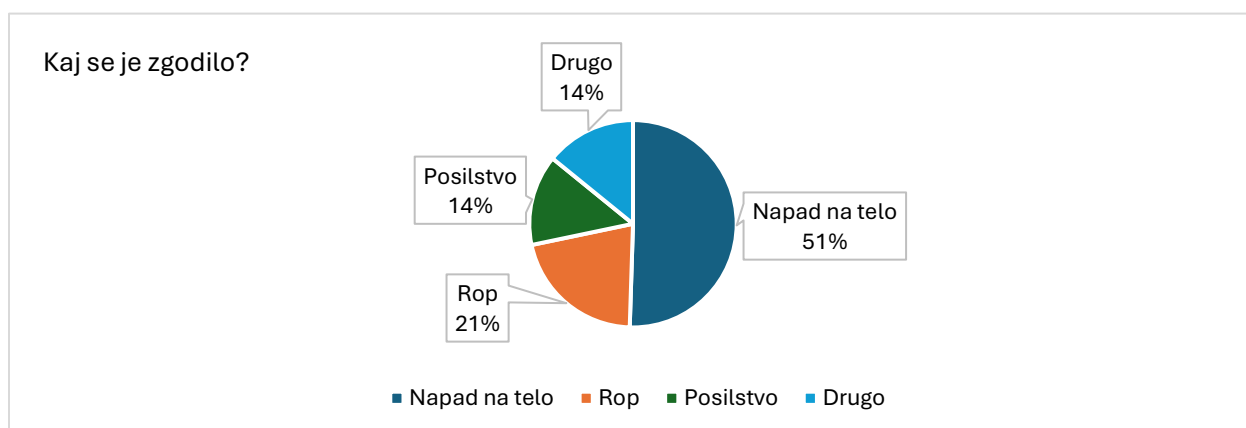
17. vprašanje: **Ste že bili žrtev migrantskega kriminala v Sloveniji?**

Grafikon 22: Ste že bili žrtev migrantskega kriminala v Sloveniji?

Od 256 oseb jih 242 oziroma 95 % trdi, da še nikoli niso bili žrtev migrantskega kriminala v Sloveniji. 14 oseb (5 %) pravi, da so bili žrtev migrantskega kriminala.

1. podvprašanje 17. vprašanja: **Kaj se je zgodilo?**

Grafikon 23: Kaj se je zgodilo?

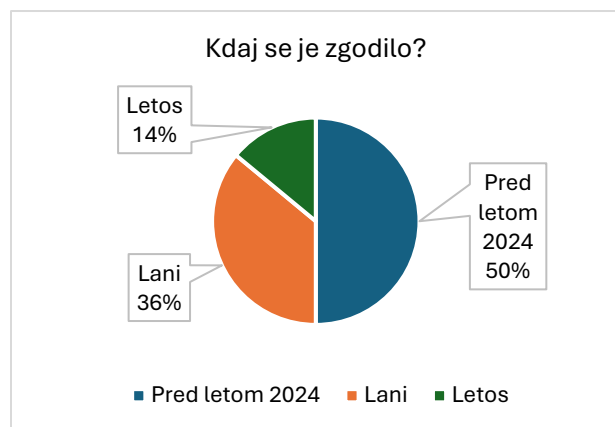
7 oseb (50 %) je omenilo napad na telo, 3 osebe (21 %) navajajo rop, 2 osebi (14 %) sta izbrali možnost posilstvo ali drugo. Pod točko drugo so navedli grožnje, osvajanje in pretvarjanje, da so brezdomci.

2. podvprašanje 17. vprašanja: **Ali lahko na kratko opišete vašo izkušnjo?**

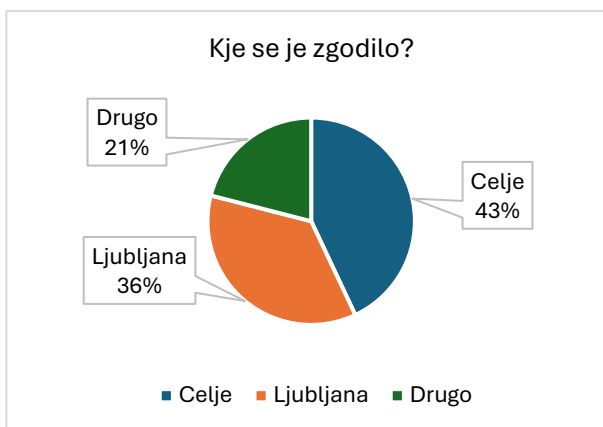
Svojo izkušnjo so opisale 4 osebe:

- “Kraja kolesa na slovenski obali.”
- “Dvakrat se mi je zgodilo, da me je ogovoril tujec (tistega, ki so našli, je bil alžirski azilant), eden mi je ukradel telefon iz žepa.”
- “Vlekel me je za roko in silil, naj grem z njim. Bil je močen. Šel je na vlak za Maribor, nekaj dni za tem pa iz Slovenije.”
- “Poskušal me je spraviti v bar, čeprav sem mu povedala, da nisem polnoletna. Otipaval me je, čeprav sem mu rekla, naj neha. Iz situacije se nisem mogla umakniti, ne da bi se spravila v še večjo nevarnost.”

3. in 4. podvprašanje 17. vprašanja: **Kdaj se je zgodilo?** in **Kje se je zgodilo?**

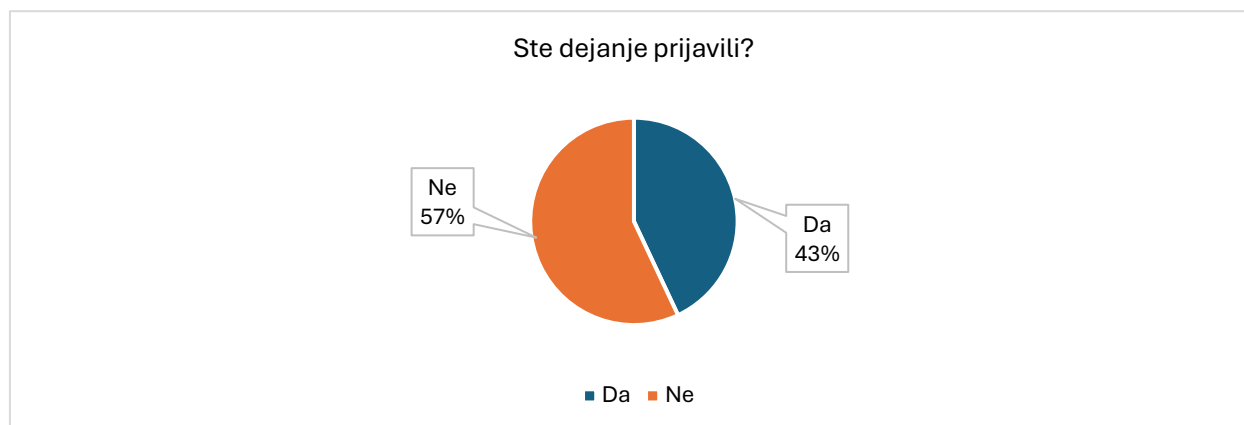
Grafikon 25: Kdaj se je zgodilo?

Grafikon 24: Kje se je zgodilo?

7 oseb (50 %) pravi, da se je kaznivo dejanje zgodilo pred letom 2024. 5 oseb (36 %) navaja leto 2024, 2 osebi (14 %) pa sta to izkusili letos. 6 oseb (43 %) je to doživelo v Celju, 5 oseb (36 %) v Ljubljani, 3 osebe (21 %) navajajo drugo mesto, in sicer Jesenice in slovensko obalo.

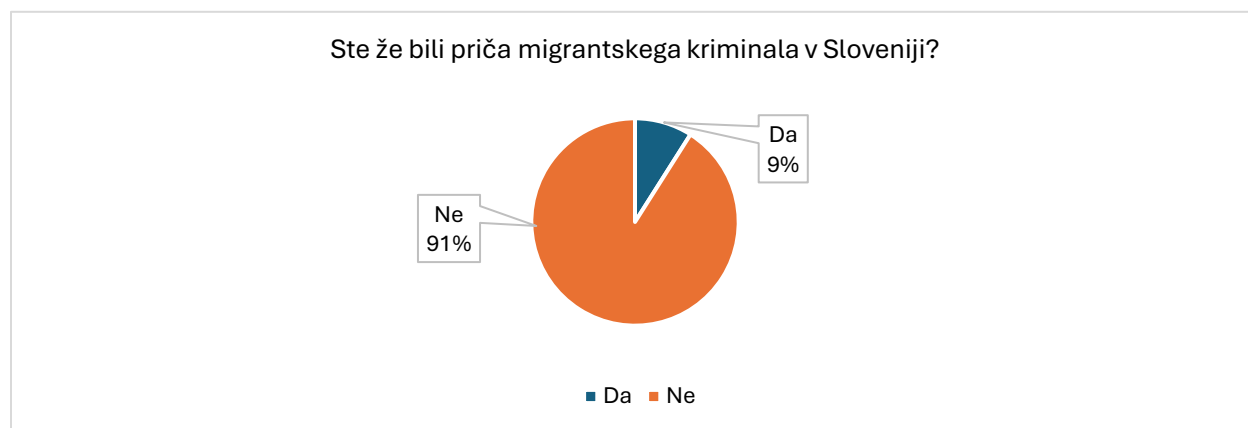
5. podvprašanje 17. vprašanja: **Ste dejanje prijavili?**

Grafikon 26: Ste dejanje prijavili?

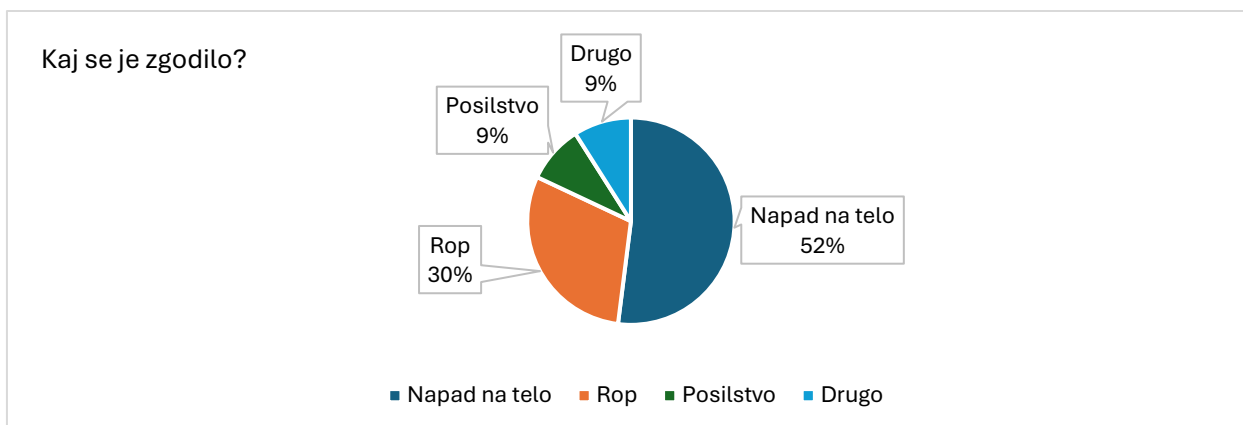
8 oseb (57 %) je dejanje prijavilo, 6 oseb (43 %) pa ne.

18. vprašanje: **Ste že bili kdaj priča migrantskemu kriminalu v Sloveniji?**

Grafikon 27: Ste že bili kdaj priča migrantskega kriminala v Sloveniji?

Od 251 oseb jih 228 oziroma 91 % trdi, da še nikoli niso bili priča migrantskemu kriminalu v Sloveniji. 23 oseb (9 %) pravi, da so bili priča migrantskemu kriminalu.

1. podvprašanje 18. vprašanja: **Kaj se je zgodilo?**

Grafikon 28: Kaj se je zgodilo?

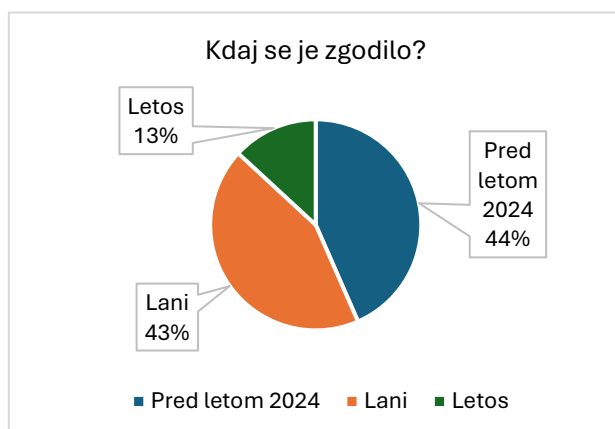
12 oseb (52 %) omeni napad na telo, 7 oseb (30 %) navaja rop, 2 osebi (9 %) sta izbrali možnost posilstvo ali drugo. Pod točko drugo so navavedli grožnje in spolno nadelgovanje.

2. podvprašanje 18. vprašanja: **Ali lahko na kratko opišete vašo izkušnjo?**

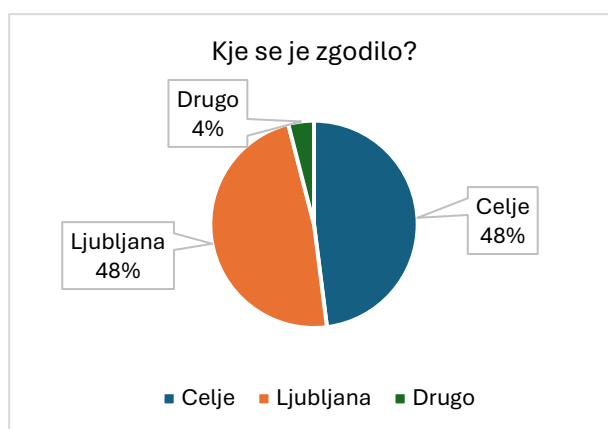
Svojo izkušnjo je opisalo 7 oseb:

- pretep (navedli dve osebi),
- več oseb se spravi na eno osebo (navedli dve osebi),
- krajo telefona sta navedli dve osebi, ena je dodala, da se je kraja zgodila podnevi, na polni Troli,
- “Pri prijatelju smo imeli zabavo, kamor sta prišla tudi dva azilanta. Ko smo bili na terasi, sta ukradla prenosnik in tri telefone. Pozneje so ju našli, ker nista izklopila enega izmed telefonov.”

3. in 4. podvprašanje 18. vprašanja: **Kdaj se je zgodilo?** in **Kje se je zgodilo?**

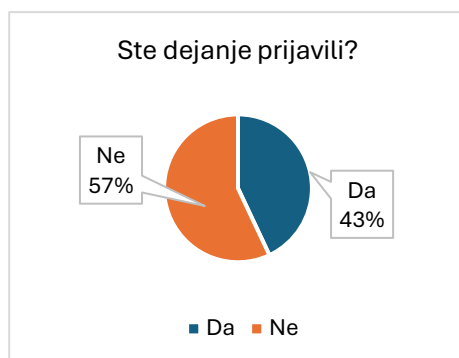
Grafikon 30: Kdaj se je zgodilo?

Grafikon 29: Kje se je zgodilo?

10 oseb (3 %) pravi, da se je kaznivo dejanje zgodilo pred letom 2024 ali lani, 3 osebe (13 %) so to izkusile letos. 11 oseb (48 %) je to doživelo v Celju ali v Ljubljani, 1 oseba (4 %) navaja drugo mesto.

5. podvprašanje 18. vprašanja: **Ste dejanje prijavili?**

Grafikon 31: Ste dejanje prijavili?

8 oseb (57 %) je dejanje prijavilo, 6 oseb (43 %) pa ne.

3.2 Intervjuji

3.2.1 Opis vzorca

Vprašalnik je rešilo 25 oseb, med njimi 18 priseljencev (72 %) in 7 beguncev (28 %). Stari so bili med 15 in 67 let. Večinoma so mi odgovarjali v slovenščini, osem oseb je odgovorilo v angleščini, tri osebe so odgovorile v francoščini.

Intervju sem opravila tudi z nekdanjim poveljnikom celjskega zapora. Gospod se je upokojil leta 1999. Povedal mi je, da je bila do omenjenega leta stopnja kriminalitete višja med domačini. Do njegove upokojitve so bili kot tujci obravnavani državljani nekdanje Jugoslavije. Takrat ni bilo tujcev, ki danes prihajajo kot prosilci za azil (Afganistanci, Sirci, Maročani ...). Takrat so bili ilegalni migranti predvsem prebivalci Kosova. Žal ni razpolagal s podatki, ki sem jih potrebovala za namen raziskovalne naloge, zato njegovi odgovori niso vključeni v nalogo. Intervju z njim je v prilogah (priloga 4).

3.2.2 Opis merskih instrumentov

Vprašalnik je vseboval 4 vprašanja, s katerimi sem želela izvedeti, od kod prihajajo, kdaj in zakaj so se preselili v Slovenijo in ali se počutijo sprejeto. Vsa vprašanja so bila odprtega tipa, nanj pa so odgovarjali pisno.

S 3. in 4. vprašanjem sem ugotavljala pravilnost 1. in 2. hipoteze, torej sem ugotavljala vzroke za njihovo priselitev in njihovo počutje v Sloveniji.

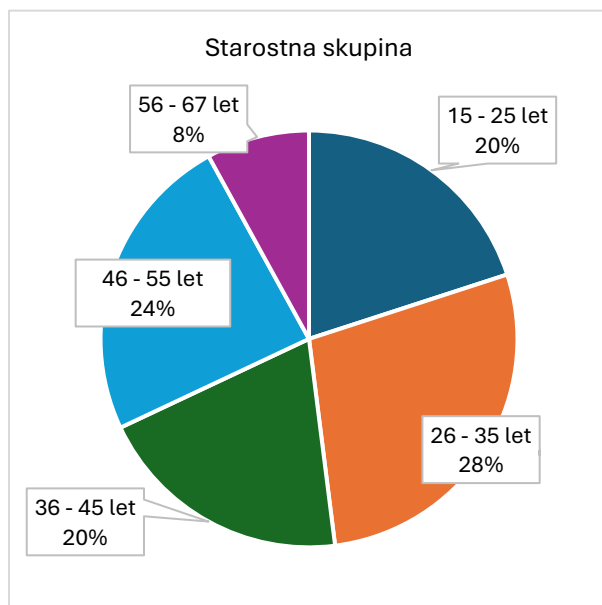
3.2.3 Opis postopka zbiranja podatkov

Vprašanja sem posredovala priseljencem, ki jih poznam. Nekatere odgovore sta pridobili mentorici, in sicer od nekdanjih dijakov ali znancev. Odgovore beguncev so mi poslali iz Azilnega doma v

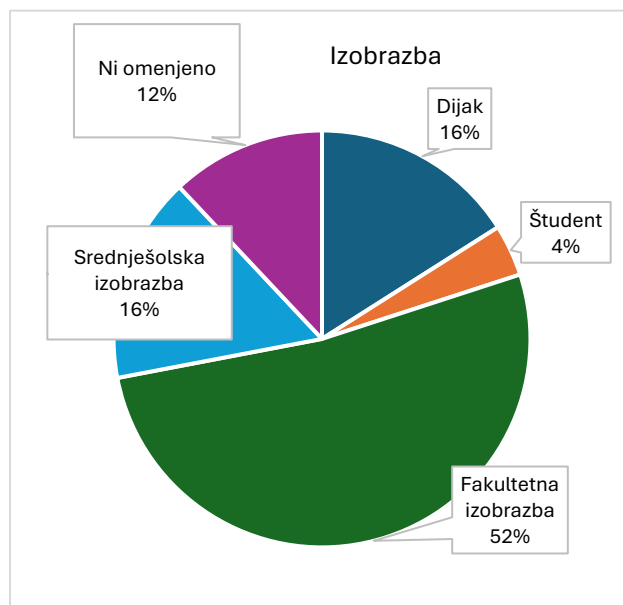
Ljubljani. Z eno izmed priseljenk sem govorila po telefonu, drugi priseljenci so mi odgovorili preko elektronske pošte, begunci so odgovore napisali na roko.

3.2.4 Analiza in interpretacija rezultatov

1. vprašanje: **Starost in izobrazba**

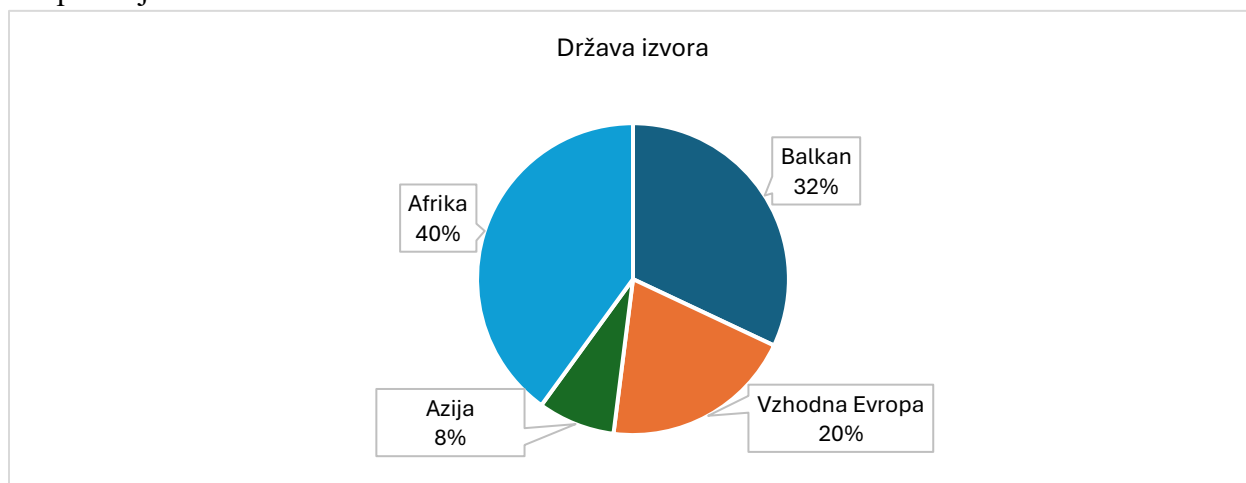
Grafikon 33: Starostna skupina

Grafikon 32: Izobrazba

Za lažji pregled sem priseljence in begunce razdelila v starostne skupine. 5 oseb (20 %) sem uvrstila v starostno skupino od 15 do 25 let, 7 oseb (28 %) je starih med 26 in 35 let, 5 oseb (20 %) med 36 in 45 let, 6 oseb (24 %) med 46 in 55 let, 3 osebe (8 %) pa so stare med 56 in 67 let. Med njimi so 4 dijaki (16 %) in ena študentka (4 %). 13 oseb (52 %) ima fakultetno izobrazbo, 4 osebe (16 %) imajo dokončano srednjo šolo, 3 osebe (12 %) niso omenile svoje izobrazbe.

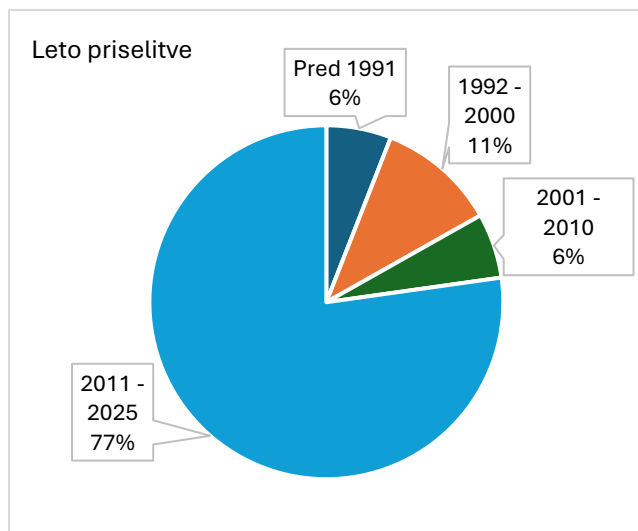
2. vprašanje: **Država izvora**

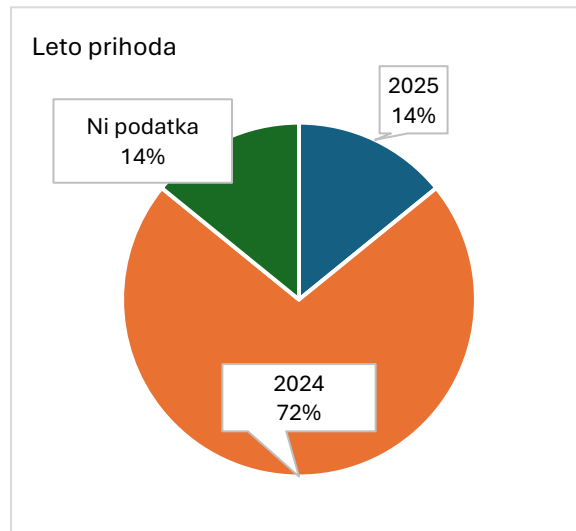
Grafikon 34: Država izvora

10 oseb (40 %) prihaja iz Afrike, in sicer 4 osebe iz Burundija, 3 osebe iz Kameruna, 2 osebi iz Nigerije in 1 oseba iz Somalije. Z Balkana prihaja 8 ljudi (32 %), in sicer 5 oseb iz Srbije, 2 osebi iz BiH in ena oseba iz Črne gore. Rusijo lahko umestimo kot del vzhodne Evrope ali Azije (v raziskavi sem jo umestila kot vzhodnoevropsko državo), tako iz vzhodne Evrope prihaja 5 oseb (20 %), in sicer 3 osebe iz Rusije, 2 osebi pa iz Ukrajine. 2 osebi (8 %) prihajata iz Azije, in sicer iz Kitajske in Irana.

3. vprašanje: **Leto priselitve oziroma prihoda v Slovenijo**

Grafikon 35: Leto priselitve

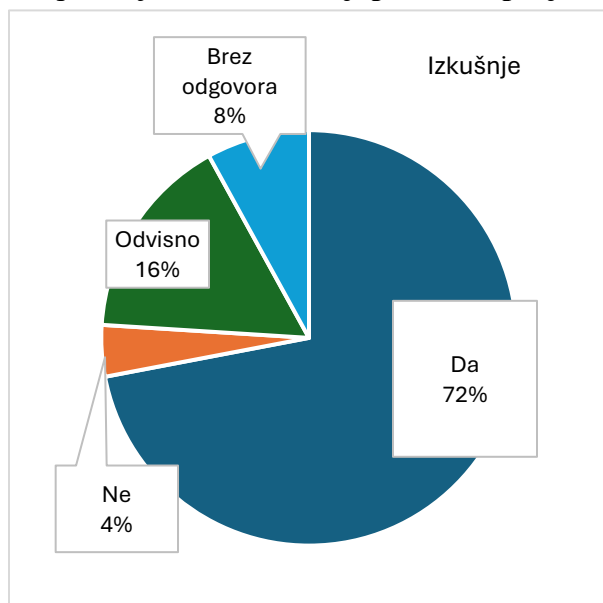
Grafikon 36: Leto prihoda

Med 18 priseljenci se je 14 oseb (77 %) v Slovenijo priselilo med letoma 2011 in 2025, 2 osebi (11 %) sta se priselili med letoma 1992 in 2000, ena oseba (6 %) se je priselila med letoma 2001 in 2010 ter ena pred letom 1991 (6 %). Od 7 beguncev je v Slovenijo prišlo 5 beguncev (72 %) leta 2024, en begunec (14 %) je prišel leta 2025, eden izmed njih pa ni izdal leta prihoda.

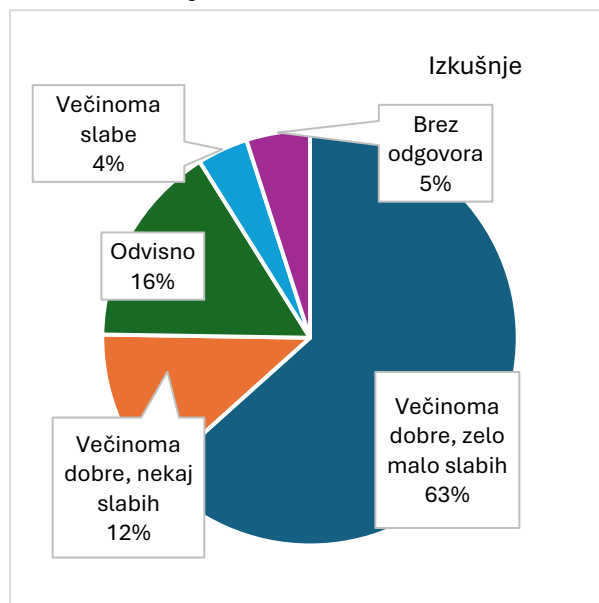
Kot razloge za priselitev navajajo:

- boljši delovni pogoji (navedlo 5 oseb oziroma 20 %),
- zaradi vojne želja po miru (navedle 4 osebe oziroma 16 %),
- višja kakovost življenja (navedle 4 osebe oziroma 16 %),
- politično nestrinjanje v državi izvora (navedle 3 osebe oziroma 12 %),
- ekonomski razlogi (navedli 2 osebi oziroma 8 %),
- boljši šolski sistem (navedli 2 osebi oziroma 8 %),
- pridobitev azila (navedli 2 osebi oziroma 8 %),
- po ena oseba (4 %) je kot razlog za prihod v Slovenijo navedla družinske razloge, nestrpnost do drugačnosti, program in verske dejavnike.

4. vprašanje: **Se v Sloveniji počutite sprejeto in kakšne izkušnje imate?**

Grafikon 37: Sprejetost

Grafikon 38: Izkušnje v Sloveniji

18 oseb (72 %) se v Sloveniji počuti sprejeto, 4 osebe (16 %) se počutijo delno sprejeto, 2 osebi (8 %) na to vprašanje nista odgovorili, ena oseba (4 %) se v Sloveniji ne počuti sprejeto. 16 oseb

(64 %) ima večinoma dobre in zelo malo slabih izkušenj, 4 osebe (16 %) svoje izkušnje vrednoti odvisno od situacije, 3 osebe (12 %) imajo večinoma dobre in nekaj slabih izkušenj, ena oseba (5 %) na vprašanje ni odgovorila.

3.3 Časopisni članki iz *Dela* leta 1992, 2015 in 2022

3.3.1 Merski instrument

Z zbiranjem člankov sem želela preveriti pravilnost 3. hipoteze. Zanimalo me je, kakšen odnos ima izbrani časopis do migrantov in beguncev – smo do njih strpni in solidarni ali jih prikazujemo le v negativni luči? Želela sem ugotoviti, ali se odnos do njih skozi leta spreminja in ali so večkrat prikazani v vlogi žrtve ali storilcev kaznivih dejanj.

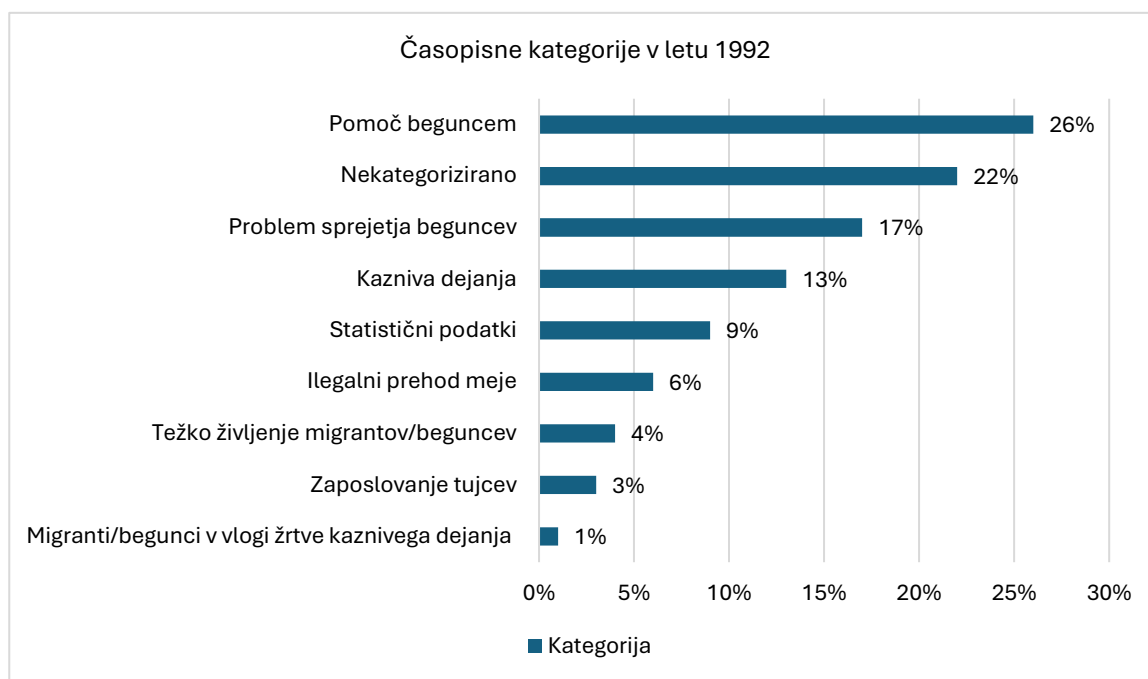
Da bi to lažje ugotovila, sem pregledala časopisne članke iz 3 časovnih obdobj: leto 1992, 2015 in 2022. Leto 1992 sem izbrala, ker sem predvidevala, da mi šestmesečno obdobje takoj po osamosvojitvi (junij 1991) še ne bo dalo tako realne slike o tem, kako je osamosvojitve Republike Slovenije vplivala na število migrantov in beguncev, posledično pa ne bi mogla ugotoviti, kakšen odnos se je izražal do njih. To leto sem tudi izbrala zaradi razpada SFRJ in vojn na območju nekdanje Jugoslavije. Leto 2015 sem izbrala, ker je bila tega leta velika evropska begunska kriza. Leto 2022 sem izbrala zato, da bi ugotovila, kakšna je bila situacija po ruskem napadu na Ukrajino februarja 2022.

3.3.2 Opis postopka pridobivanja podatkov

Pregledala sem 281 časopisnih člankov, in sicer 154 iz leta 1992, 69 iz leta 2015 in 58 člankov iz leta 2022. Leti 1992 in 2015 sem pregledala v fizični obliki, in sicer v Osrednji knjižnici Celje. Članke sem iskala po naslednjih ključnih besedah: migrant, begunec, prehod meje, zelena meja, kriminaliteta, begunska kriza. Iskala sem tudi članke, ki omenjajo specifično narodnost.

Članke iz leta 1992 sem glede na temo razdelila v 9 kategorij, iz leta 2015 pa sem jih razdelila v 7 kategorij. Članke za leto 2022 mi je v elektronski obliki posredovala gospa Janja Papež

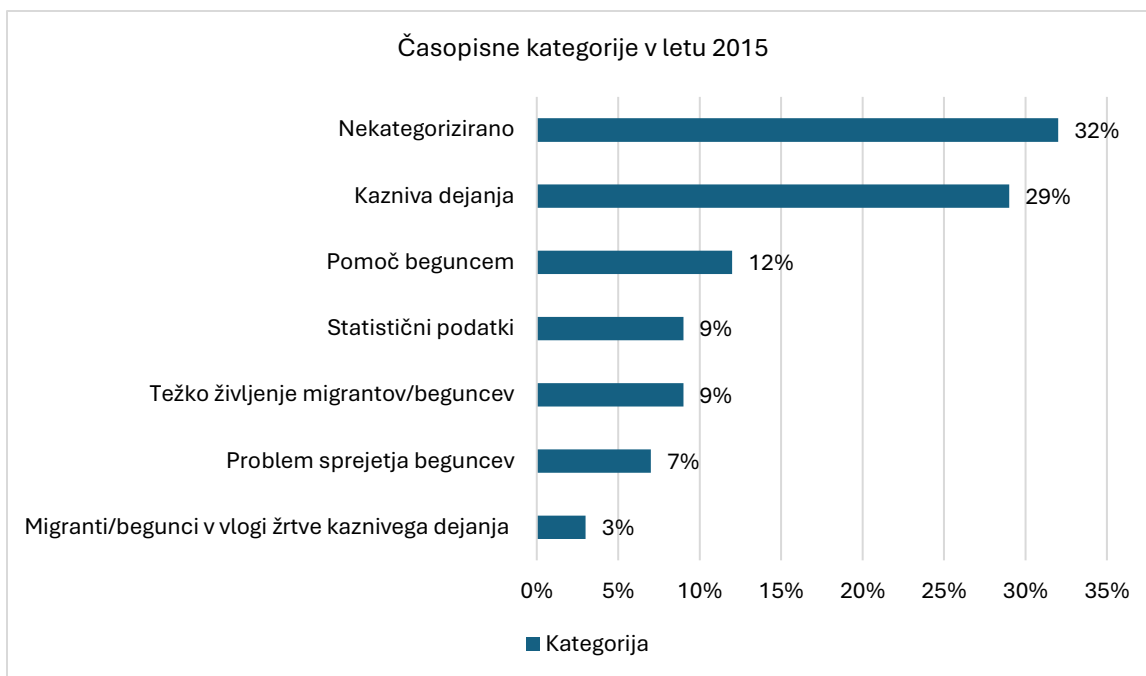
(Dokumentacija *Dela*). Prosila sem jo, da mi pošlje članke glede na že zgoraj omenjene ključne besede. Časopisov za to leto nisem pregledala v fizični obliki, zato obstaja možnost, da je člankov še več, kot sem jih uporabila v analizi. Teh člankov je 58, razdelila sem jih v 7 kategorij.

Grafikon 39: Časopisne kategorije v letu 1992

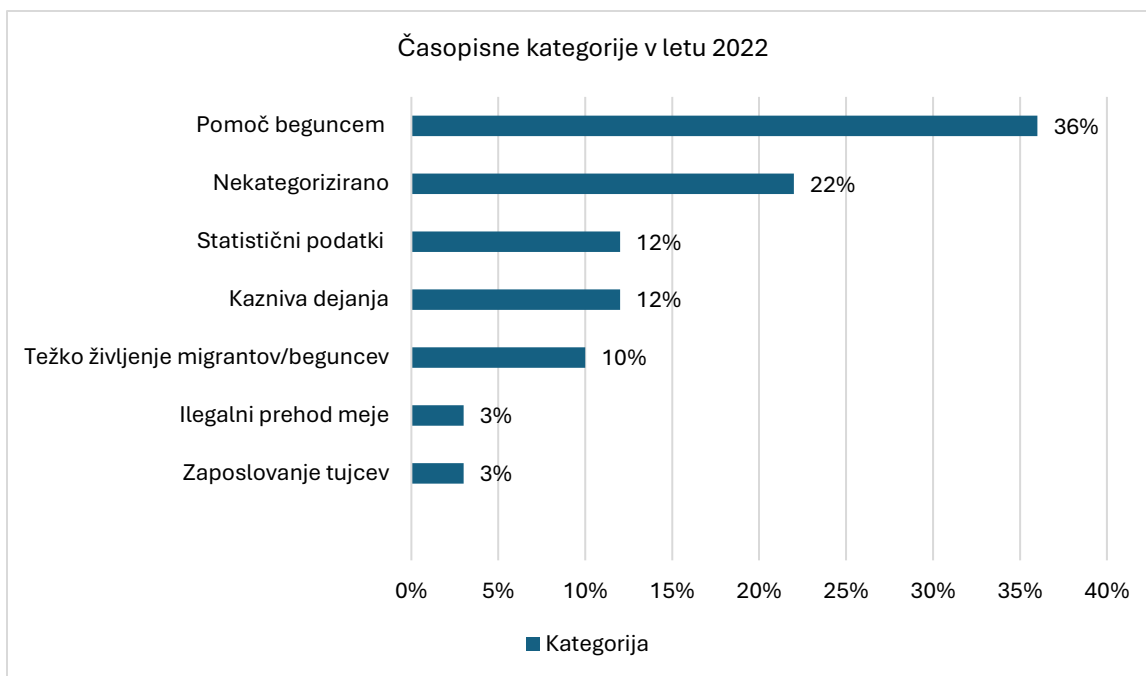
3.3.3 Ugotovitve

V letu 1992 je bilo največ člankov na temo pomoči beguncem, in sicer 40 člankov (26 %). Sledijo nekategorizirani članki, teh je bilo 34 (22 %). O problemu sprejetja beguncev je bilo 26 člankov (17 %), 20 člankov na temo kaznivih dejanj (13 %), statistične podatke je vsebovalo 13 člankov (9 %), 9 člankov (6 %) je opisovalo ilegalen prehod meje, o težkem življenju beguncev je pisalo v 6 člankih (4 %), 4 članki so bili na temo zaposlovanja tujcev (3 %). Najmanj so pisali o migrantih in beguncih kot žrtvah kaznivih dejanj, in sicer v 2 člankih (1 %).

Grafikon 40: Časopisne kategorije v letu 2015

Leta 2015 je bilo največ nekategoriziranih časopisnih člankov, in sicer 22 (32 %). 20 člankov (29 %) je bilo na temo kaznivih dejanj, v 8 člankih (12 %) so poročali o pomoči beguncem, 6 člankov (9 %) je vsebovalo statistične podatke in opise težkega življenja migrantov ter beguncev, 5 člankov (7 %) je pisalo o problemu sprejetja beguncev. Najmanj je bilo člankov o migrantih in beguncih kot žrtvah kaznivega dejanja – o tem so poročali v 2 člankih (3 %).

Grafikon 41: Časopisne kategorije v letu 2022

V letu 2022 sem 21 člankov uvrstila v kategorijo pomoč beguncem (36 %), 13 člankov v kategorijo nekategorizirano (22 %), v 7 člankih so bili opisani statistični podatki in kazniva dejanja (12 %), v 6 člankih so poročali o težkem življenju migrantov in beguncev, v 2 pa o ilegalnih prehodih meje in zaposlovanju tujcev (3 %).

4 Razprava

4.1 Vrednotenje hipotez

HIPOTEZA 1: Priseljenci in begunci v Slovenijo prihajajo zaradi vojn ter gospodarsko, ekonomsko in politično boljšega statusa naše države.

Pomemben dejavnik priseljevanja so ekonomske in gospodarske priložnosti. To dokazujejo odgovori priseljencev, ki so v 20 % kot razlog za priselitev navedli boljše delovne pogoje in višjo kakovost življenja v 16 %. To je posledica gospodarske in ekonomske razvitosti Slovenije. Ekonomske razloge za prihod v Slovenijo je izpostavilo 8 % oseb. Vasilije, ki prihaja iz Črne gore, navaja, da je v Slovenijo prišel zaradi boljše plače svojega očeta in kakovostnejše izobrazbe. Haifeng iz Kitajske in Jana iz Srbije za selitev prav tako navajata ekonomske razloge. Haifeng pravi, da je na Kitajskem težje preživeti kot v Sloveniji. Aleksandra iz Rusije je poudarila, da ima v Sloveniji boljše finančne priložnosti in možnosti preživetja. Tudi Valeriya je iz Ukrajine v Slovenijo prišla zaradi napredovanja po karierni lestvici.

Vojna v državi izvora priseljencev in želja po miru sta pogosta razloga za migracije. To v 16 % potrjujejo odgovori priseljencev, npr. Ivana je iz Srbije v Slovenijo prišla zaradi bombardiranja v Beogradu (1999). Podoben razlog je navedel Roman, ki se je zaradi želje po miru odločil, da se bo preselil v Slovenijo (2012). Željo po miru izpostavita tudi NC in Happy, ki prihajata iz Afrike.

Vzroki za priseljevanje so tudi politični. Te navaja 12 % priseljencev. Elena in Aleksandra sta se iz Rusije priselili zaradi nestrinjanja s političnim sistemom v svoji državi. Elena je poudarila, da imajo v Sloveniji, kljub birokratskim težavam zaradi ruskega državljanstva, stabilnejše življenjsko okolje. N. C., ki prihaja iz Burundija v Afriki, je kot glavni razlog za selitev v Slovenijo navedel negotovost in politične grožnje v državi.

Na podlagi njihovih odgovorov lahko potrdim, da večina priseljencev v Slovenijo prihaja zaradi ekonomske stabilnosti, politične varnosti in kakovostnejšega življenja.

Hipoteza 1 je potrjena.

HIPOTEZA 2: Priseljenci se v slovensko družbo hitro vključijo in se počutijo sprejeto.

Hipotezo sem preverila z raziskovalnimi pogovori (intervjuji) s priseljenci. Med njimi je 72 % takšnih, ki se v Sloveniji počutijo sprejeto, le ena oseba (4 %) pa nespregeto. 16 % intervjuvancev se včasih počuti sprejeto, včasih pa ne. Več kot polovica (63 %) ima večinoma dobre in zelo malo slabih izkušenj. 16 % intervjuvanih priseljencev ima včasih dobre, včasih pa slabe izkušnje. 12 % je takšnih, ki ima večinoma dobre in le nekaj slabih izkušenj. Le eden pravi, da ima večinoma slabe izkušnje.

Več kot polovica priseljencev ima v Sloveniji pozitivne izkušnje. Andrea iz Srbije omeni, da se je v Sloveniji hitro počutila sprejeto, saj je že prvi šolski dan pridobila veliko prijateljev. Amina iz BiH navaja, da ima veliko pozitivnih izkušenj in da se z družino počutijo dobrodošlo. Liuba, ki prihaja iz Rusije, je poudarila pomoč sosedov in učiteljev, ki so pomagali, da se je njen sin lažje vključil v šolski sistem. N. C. iz Burundija omeni, da je v Sloveniji dobil materialno, namestitveno in finančno pomoč. Patrick iz Burundija se je v svojem odgovoru posebno zahvalil Slovencem za njihova "dobra srca".

Nekateri priseljenci pa so govorili o težavah pri integraciji v slovensko družbo. Jana iz Srbije se ne počuti sprejeto. Zaradi njenega porekla in neznanja slovenskega jezika so jo diskriminirali celo učitelji. Aleksandra iz Rusije navaja, da se njeni vrstniki niso želeli pogovarjati z njo ali pa so želeli govoriti v angleščini. Parisa iz Irana se v Ljubljani počuti sprejeto, v manjših krajih pa ne.

Težave jim predstavlja tudi znanje jezika, npr. N. C.-ju iz Burundija. Ana iz Srbije je prejela negativne komentarje zaradi priimka, Ivanin posvojeni sin iz Gane pa je doživel rasistične izkušnje – v šoli so ga sošolci zmerjali in niso želeli sedeti z njim.

Kljub temu da se večina priseljencev (72 %) pri nas počuti sprejeto in imajo v 63 % večinoma dobre ter zelo malo slabih izkušenj, v le 4 % pa večinoma slabe, sem se odločila, da bom hipotezo le delno potrdila, predvsem zaradi tistih, ki imajo negativne izkušnje ali težave z jezikom.

Hipoteza 2 je delno potrjena.

HIPOTEZA 3: Priseljenci in begunci se večkrat pojavljajo v vlogi storilcev kaznivih dejanj in manjkrat kot žrtve.

Pravilnost hipoteze sem preverila s pregledom časopisnih člankov v časopisu *Delo* v letih 1992, 2015 in 2022. V vseh letih so se priseljenci večkrat pojavili v vlogi storilcev kaznivih dejanj kot pa v vlogi žrtve. V letu 1992 in 2015 je bilo 20 člankov o migrantih kot vršilcih kaznivega dejanja in le 2 članka, v katerih so bili v vlogi žrtve. V pregledanih člankih so se v letu 2022 pojavili le kot vršilci kaznivih dejanj. To pomeni, da je bilo v letih 1992 in 2015 desetkrat več člankov o migrantih kot storilcih kaznivega dejanja kot pa o migrantih kot žrtvah kaznivih dejanj. V letu 2022 pa so bili le v vlogi vršilcev kaznivih dejanj.

Hipotezo lahko ovrednotim tudi na podlagi odgovorov, ki sem jih pridobila v anketi. 56 % anketirancev navaja, da pogosto zasledijo novice o priseljenicah v vlogi storilcev kaznivega dejanja. Le 4 % anketirancev takšnih novic nikoli ne zasledi. Po drugi strani malo več kot polovica anketiranih (54 %) trdi, da redko zasledi novice o priseljenicah kot žrtvah kaznivih dejanj in le 4 % anketiranih takšne novice zasledi skoraj vsak dan.

Hipoteza 3 je potrjena.

HIPOTEZA 4: Migranti so najpogostejše storilci spolnih napadov in premoženjskega kriminala.

Po pregledu podatkov sem ugotovila, da Statistični urad Republike Slovenije in Generalna policijska uprava ne razpolagata s podatki, katero kaznivo dejanje največkrat zagrešijo migranti. Vprašala sem tudi upravo celjskega zapora, vendar prav tako nimajo teh podatkov, so mi pa zaupali, da je v celjskem zaporu trenutno največ tujcev zaprtih zaradi ilegalnega prehoda meje. Ker nisem dobila uradnih statističnih podatkov, sem pravilnost hipoteze ugotavljala z anketo, in sicer z odgovori celjskih in ljubljanskih študentov ter dijakov.

Nekateri anketiranci so bili žrtve migrantskega kriminala (5 % anketirancev) ali priča migrantskemu kriminalu (9 % anketirancev). Med žrtvami je 50 % oseb doživelo napad na telo, 21 % izkušenj je bilo povezanih z ropom, 14 % s posilstvom, 14 % oseb pa je navedlo drugo

kaznivo dejanje. Med pričami se je v 52 % zgodil napad na telo, v 30 % rop, v 9 % posilstvo, 9 % anketiranih pa je navedlo drugo kaznivo dejanje.

Hipotezo lahko ovrednotim tudi z analizo časopisnih člankov v dnevniku *Delo*. V letu 1992 izmed 20 člankov na temo migrantskega kriminala nisem našla nobenega članka na temo spolnega napada. V istem letu sem našla 2 članka na temo premoženjskega kriminala, torej je petina člankov govorila o tem. V letu 2015 sem na temo migrantskega kriminala zasledila 20 člankov, med katerimi nisem našla člankov o spolnem napadu ali premoženjskem kriminalu. V letu 2022 mi je gospa Papež posredovala 7 člankov na temo migrantskega kriminala, v katerih nisem zasledila člankov o spolnih napadih ali premoženjskem kriminalu.

Z analizo člankov v letu 1992 sem opazila, da so bili priseljenci in begunci največkrat omenjeni kot povzročitelji naslednjih kaznivih dejanj: vlomi, preprodaja drog in tihotapljenje ljudi. V letu 2015 sem zasledila najrazličnejše članke: tihotapljenje, preprodaja drog, rop, umori in fizični napadi. V letu 2022 je skoraj 60 % člankov govorilo o tihotapljenju, pisali pa so tudi o preprodaji drog in fizičnem nasilju.

Hipoteza 4 je zavrnjena.

HIPOTEZA 5: Večina anketirancev bo izrazila strah pred kriminaliteto priseljencev in beguncev.

Hipotezo sem preverila z anketnim vprašalnikom, predvsem z 12. vprašanjem. Tabela z odgovori je pod točko 3.1.4 *Analiza in interpretacija rezultatov* (glej stran 24 in 25).

Večina odgovorov nakazuje, da priseljenci vplivajo na občutek varnosti anketirancev. Trditev, ki to v največji meri dokazuje, je Strah me je, da bi postal/-a žrtev migrantskega kriminala. S trditvijo se je 31 % anketirancev strinjalo, 22 % pa popolnoma strinjalo, kar pomeni, da je skupno 53 % anketirancev izrazilo strah pred kriminaliteto migrantov.

Hipotezo potrjuje tudi trditev: Menim, da migranti povzročijo več kriminala kot lokalno prebivalstvo. To anketiranci dodatno potrdijo tudi v 8. in 10. anketnem vprašanju. S trditvijo se je

strinjalo 30 %, popolnoma se je strinjalo 25 % anketirancev, torej jih skupno 55 % meni, da migranti povzročijo več kaznivih dejanj kot lokalno prebivalstvo.

40 % anketirancev se strinja, da se je povečalo število kaznivih dejanj, ki jih povzročijo migranti, 28 % pa se je s trditvijo popolnoma strinjalo, torej 68 % jih meni, da je kriminal migrantov v zadnjih letih narasel. Prav tako se približno polovica anketiranih zaradi novic o migrantskem kriminalu izogiba določenim delom mesta.

Kljub strahu pred migrantskim kriminalom in priseljenci nasploh je le 5 % anketirancev žrtev migrantskega kriminala, 9 % pa mu je bila priča.

Hipoteza 5 je potrjena.

5 Zaključek

Raziskovalna naloga o migrantih in beguncih v Sloveniji po osamosvojitvi junija 1991 nudi vpogled v vzroke za priseljevanje v našo državo, povzema življenjske izkušnje priseljencev z asimilacijo v naš kulturni, jezikovni in družbeni prostor ter predstavi del medijskega vpogleda na migrante in begunce ter njihovo vpetost v kriminaliteto z vidika žrtev ali povzročiteljev kaznivih dejanj. S proučevanjem teorije in raziskovalnimi pogovori (intervju sem opravila z 18 priseljenci in 7 begunci) sem lahko potrdila, da so razlogi za priseljevanje ekonomski, boljši delovni pogoji, kakovostnejši šolski sistem, nestrinjanje s politiko v matični državi in vojni konflikti. S pregledom odgovorov sem ugotovila, da se večina priseljencev v Sloveniji počuti sprejeto, čeprav ima skoraj vsak vsaj kakšno negativno izkušnjo. Težave so v glavnem jezikovnega značaja, pogosto pa priseljenci občutijo tudi stereotipno zaznamovanost zaradi nacionalne identitete. Poudariti moram, da so moji sogovorniki lepo vključeni v slovensko družbo, imajo jasno zastavljene cilje in željo po stalnem bivanju pri nas.

Analiza časopisnih člankov iz dnevnika *Delo* je pokazala, da so se migranti in begunci v letih 1992 in 2015 velikokrat pojavili v vlogi storilcev kaznivih dejanj, kot žrtve pa so bili omenjeni v manjšini. V letu 1992 je bilo 13 % člankov o migrantih in beguncih, povezanih s kriminalom, v katerih so bili predstavljeni kot storilci, v letu 2015 pa je bilo takšnih člankov 29 %. V letu 2022 se niso niti enkrat pojavili v vlogi žrtve kaznivega dejanja. Ti podatki lahko prispevajo k negativni percepciji javnosti in povečanju strahu pred migranti. Rezultati ankete so pokazali, da 31 % anketirancev migrante pogosto čudno in nezaupljivo gleda, 23 % pa jih je v njihovi prisotnosti imelo žaljive komentarje. Prav tako se malo več kot polovica anketirancev boji, da bi postali žrtev migrantskega kriminala. Čeprav je anketa razkrila, da je strah pred migrantsko kriminaliteto prisoten, ga osebne izkušnje anketirancev v večini primerov ne potrjujejo. Le 5 % anketirancev se je že znašlo v vlogi žrtve migrantskega kriminala, 9 % pa je bila v vlogi priče tovrstnih dejanj.

Raziskovanje je bilo izjemno zanimivo, vendar sem se pri delu soočila kar z nekaterimi težavami. Ena izmed težav je bilo pomanjkanje statističnih podatkov. Statistični urad Slovenije, Generalna policijska uprava, nekdanji poveljnik in aktualni direktor celjskega zapora niso razpolagali s statističnimi podatki, ki bi mi lahko omogočili globlji in realnejši vpogled v migrantski kriminal.

Težavo sem rešila tako, da sem manjkajoče podatke nadomestila z odgovori, ki mi jih je podalo 251 anketirancev.

Ovire mi je predstavljalo tudi to, da mi nekateri pristojni organi niso odgovorili na prošnjo o posredovanju zelenih informacij ali pa mi jih kljub obljubam in večkratnim prošnjam niso poslali, zato nisem mogla raziskati, kot sem na začetku načrtovala, kako zakonodaja obravnava prosilce za azil in kako se je spreminjala skozi čas ter kakšno je življenje azilantov v Sloveniji.

Izsledki moje naloge so uporabni pri razumevanju problematike in reševanju vprašanja priseljencev, zakaj so se tujci odločili za selitev v Slovenijo in kakšno je njihovo življenje pri nas. Razumevanje tega lahko poveča strpnost do tujcev, prav tako pa omogoča večjo družbeno integracijo priseljencev. Rezultati anketnega vprašalnika so pokazali, da je kljub strahu pred kriminaliteto migrantov le majhen delež anketirancev to izkusilo, kar lahko pripomore k zmanjšanju predsodkov do tujcev.

Tema o priseljencih in begunci je vsakodnevno zanimiva, aktualna in kar kliče po nadaljnjih raziskavah – ni ji videti ne konca ne kraja. Na tem mestu bom podala nekaj možnih raziskovalnih tem in upam, da bom z njimi k raziskovanju spodbudila še kakšnega mladostnika. Prav je, da smo odprti za različnost, empatični, široko razgledani in da poznamo življenjski prostor ter skupnost, v kateri živimo. V prihodnje bi lahko raziskali:

- kako sta se zakonodaja in politika glede migracij in azila spreminjali po ustanovitvi Republike Slovenije;
- zanimivo bi bilo spoznavati, kako so in še migranti ter begunci s svojo prisotnostjo vplivajo na slovensko gospodarstvo, kakšne so njihove zaposlitvene možnosti, katera dela opravljajo, kako je s priznavanjem izobrazbe iz matične domovine, ali se sploh želijo zaposliti in podobno;
- psihološki vidik priseljencev, na primer vpliv travme na njihovo življenje in kako se spopadajo z nastalimi situacijami;
- kulturni vidik – preučili, kako migranti in begunci vplivajo na našo kulturo, ali so k nam prinesli nove kulturne prakse, običaje ..., kako se prilagajajo našemu kulturnemu prostoru;

- migrantsko in begunsko problematiko z vidika različnih časopisov od osamosvojitve do danes.

Raziskovalnih tem je veliko, upam, da se bodo našli pogumneži, ki bodo z raziskovalnim procesom prispevali k poglobljenemu pogledu v kompleksnost omenjene teme. Tudi sama ne bom povsem opustila misli na to tematiko.

6 Viri in literatura

6.1 Literatura

Josipovič, Damir (2006): *Učinki priseljevanja v Slovenijo po drugi svetovni vojni*. Ljubljana: ZRC.

Počkar, Mirjam, in Tavčar Krajnc, Marina (2011): *Sociologija. Učbenik za sociologijo v 4. Letniku gimnazijskega izobraževanja*. Ljubljana: DZS.

Razpotnik, Barica (2018): *Vsak osmi prebivalec Slovenije se je v Slovenijo priselil iz tujine*. Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/7830>.

Bučar Ručman, Aleš (2014): *Migracije in kriminaliteta. Pogled čez meje stereotipov in predsodkov*. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.

Senegačnik, Jurij (2022): *Geografija sodobne Slovenije. Učbenik za 3. Letnik gimnazije*. Ljubljana: Modrijan izobraževanje.

Bučar Ručman, Šulc (2019): *Medijsko (so)ustvarjanje "begunske in varnostne krize" in njen odsev na državni in lokalni ravni*. Revija za kriminalistiko in kriminologijo. Ljubljana.

Djilas, Ivana (2023): *A si lahko vsaj enkrat tiho*. Založba Goga.

6.2 Spletni viri

Fran.si: dostopno na: <https://fran.si/iskanje?FilteredDictionaryIds=130&View=1&Query=migracija>, dostop 12. 1. 2024.

Un.org: dostopno na: <https://www.un.org/en/fight-racism/vulnerable-groups/migrants>, dostop 12. 1. 2024.

IOM: dostopno na: https://publications.iom.int/system/files/pdf/iml_34_glossary.pdf, dostop 9. 3. 2025.

Organizacija združenih narodov: dostopno na: <https://unis.unvienna.org/unis/sl/pressrels/2015/unisinf513.html>, dostop 3. 3. 2025.

Wikipedia, dostopno na: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Srbija>, dostop 1. 3. 2025.

Wikipedia, dostopno na: [Razpad SFR Jugoslavije - Wikipedija, prosta enciklopedija](#), dostop 1. 3. 2025.

Gov.si: dostopno na: [Slovenija kot članica Evropske unije | GOV.SI](#), dostop, 9. 3. 2025.

Gov. si: dostopno na: [Pomoč beguncem Vlada Republike Slovenije](#), dostop 9. 3. 2025.

RTV SLO, dostopno na: [\(3 leta vojne v Ukrajini - RTV SLO\)](#), dostop 6. 3. 2025.

RTV SLO, dostopno na: [84 odstotkov ukrajinskih beguncev si želi ostati v Sloveniji. Zaposlenih je precej malo. - RTV SLO](#), dostop, 9. 3. 2025.

Zgodovina v šoli (2022): *Ruska invazija na ukrajino – didaktične ideje za obravnavo pri pouku zgodovine* (str. 27), dostopno na: [04 Klemen-Pucko.pdf](#), dostop 6. 3. 2025.

6.3 Vir fotografije

Slika 1: Primorske novice, Igor Tavrčar, 2017. Dostopno na: [Bistričani pripravljani na novo begunsko pot - Primorske novice](#), dostop, 6. 3. 2025.

7 Priloge

PRILOGA 1: Anketni vprašalnik

Pozdravljeni, sem Tea Belak, dijakinja 4. letnika I. gimnazije v Celju. V okviru raziskovalne dejavnosti Mladi za Celje pripravljam raziskovalno nalogo z naslovom ***Priseljenci in begunci v Sloveniji po osamosvojitvi – življenje, življenjske izkušnje in kriminaliteta***. Anketa je anonimna, odgovori pa bodo uporabljeni izključno za namen raziskave.

Vljudno prosim, da si vzamete nekaj minut in s klikom na Naslednja stran začnete z izpolnjevanjem ankete.

Q1 - Status

- ☐ Dijak
- ☐ Študent

Q2 - Spol

- ☐ Ženski
- ☐ Moški

Q3 - V katerem kraju se šolate?

- ☐ Celje
- ☐ Ljubljana
- ☐ Drugo:

Q4 - Kaj je po osamosvojitvi najbolj vplivalo na prihod migrantov in beguncev v Slovenijo?

- ☐ Vojne na območju bivših jugoslovanskih republik.
- ☐ Geografska lega Slovenije kot tranzitne države.
- ☐ Priložnosti za športne in rekreativne dejavnosti.
- ☐ Okoljski in naravni dejavniki, kot so čisto okolje in naravne lepote.

Q5 - Zakaj je leta 2015 prišlo do begunske krize, ki smo jo močno občutili tudi v Sloveniji?

- ☐ Zaradi gospodarske krize v Evropski uniji.
- ☐ Zaradi naravnih nesreč v Aziji.

- ☐ Zaradi vojn in konfliktov v Siriji, Iraku in Afganistanu.
- ☐ Zaradi političnih sprememb v Južni Ameriki.

Q6 - Kaj se je zgodilo 24. februarja 2022?

- ☐ Slovenija je postala članica Evropske unije.
- ☐ Rusija je začela obsežno invazijo na Ukrajino.
- ☐ NASA je uspešno pristala na Marsu.
- ☐ V Tokiu so se začele olimpijske igre.

Q7 - Pri naslednjih trditvah označite stopnjo pogostosti.

Q8 - Migrante čudno in nezaupljivo gledam.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q9 - O migrantih sem v njihovi prisotnosti imel/-a žaljive komentarje.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q10 - Migranti so žrtve fizičnega in/ali verbalnega nasilja.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q11 - Migranti so žrtve izolacije in socialne izključenosti.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q12 - Migranti so žrtve napadov zaradi rasne ali etnične pripadnosti.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q13 - Migranti so žrtve poniževanja.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q14 - Migranti so žrtve trgovine z ljudmi.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q15 - Migranti so žrtve izolacije in socialne izključenosti.

- ☐ Nikoli
- ☐ Redko
- ☐ Pogosto

Q16 - Kako pogosto zasledite novice o priseljencih kot žrtvah kaznivih dejanj?

- ☐ Nikoli
- ☐ Pogosto
- ☐ Redko
- ☐ Skoraj vsak dan

Q17 - Kako se ob tem počutite?

- ☐ Prestrašen/-a sem.
- ☐ Jazen/-a sem.
- ☐ Vseeno mi je.
- ☐ Menim, da mediji pretiravajo.
- ☐ Drugo:

Q18 - Kako pogosto zasledite novice o kriminalu priseljencev v vlogi storilcev?

- ☐ Nikoli
- ☐ Pogosto
- ☐ Redko
- ☐ Skoraj vsak dan

Q19 - Kako se ob tem počutite?

- ☐ Prestrašen/-a sem.
- ☐ Jezen/-a sem.
- ☐ Vseeno mi je.
- ☐ Menim, da mediji pretiravajo.
- ☐ Drugo:

Q20 - Koliko se strinjate s trditvijo?

	Nikakor se ne strinjam.	Ne strinjam se.	Nevtralen.	Strinjam se.	Popolnoma se strinjam.
V kraju, kjer živim, se zaradi migrantov ne počutim varno.	☐	☐	☐	☐	☐
V kraju, kjer se šolam, se zaradi migrantov ne počutim varno.	☐	☐	☐	☐	☐
Zaradi novic o migrantskem kriminalu se izogibam nočnim sprehodom.	☐	☐	☐	☐	☐
Zaradi novic o migrantskem	☐	☐	☐	☐	☐

kriminalu se
izogibam
nekaterim delom
mesta.

Zaradi novic o ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
migrantskem
kriminalu sabo
nosim solzivec.

Menim, da se je v ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
zadnjih letih
povečalo število
kaznivih dejanj,
ki jih povzročajo
migranti.

Menim, da ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
migranti
povzročijo več
kriminala kot
lokalno
prebivalstvo.

Strah me je, da bi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
postal/-a žrtev
migrantskega
kriminala.

Q21 - Ko slišite izraz migrantski kriminal, na katero vrsto kriminala najprej pomislite?

Q22 - Predstavljajte si, da berete članek o migrantskem kriminalu. Na katere migrante najprej pomislite?

☐ Na migrante iz muslimanskega sveta.

- ☐ Na migrante iz Ukrajine.
- ☐ Na migrante iz držav bivše Jugoslavije.
- ☐ Na migrante iz Evropske unije.

Q23 - Ali je vaš občutek varnosti odvisen od države izvora priseljencev?

- ☐ Da
- ☐ Ne

Q24 - Kako?

- ☐ Manjši občutek varnosti imam pri migrantih iz muslimanskega sveta.
- ☐ Manjši občutek varnosti imam pri migrantih iz Ukrajine.
- ☐ Manjši občutek varnosti imam pri migrantih iz držav bivše Jugoslavije.
- ☐ Manjši občutek varnosti imam pri migrantih iz Evropske unije.
- ☐ Drugo:

Q25 - Ste že bili žrtev migrantskega kriminala v Sloveniji?

- ☐ Da
- ☐ Ne

Q26 - Kaj se je zgodilo?

- ☐ Rop
- ☐ Posilstvo
- ☐ Napad na telo
- ☐ Drugo:

Q27 - Ali lahko na kratko opišete vašo izkušnjo?

Q28 - Kdaj se je zgodilo?

- ☐ Letos
- ☐ Lani

☐ Pred letom 2024

Q29 - Kje se je zgodilo?

☐ Celje

☐ Ljubljana

☐ Drugo:

Q30 - Ste dejanje prijavili?

☐ Da

☐ Ne

Q31 - Ste že bili kdaj priča migrantskega kriminala v Sloveniji?

☐ Da

☐ Ne

Q32 - Kaj se je zgodilo?

☐ Rop

☐ Posilstvo

☐ Napad na telo

☐ Drugo:

Q33 - Ali lahko na kratko opišete vašo izkušnjo?

Q34 - Kdaj se je zgodilo?

☐ Letos

☐ Lani

☐ Pred letom 2024

Q35 - Kje se je zgodilo?

☐ Celje

☐ Ljubljana

☐ Drugo:

Q44_2 - Ali ste dejanje prijavili?

- Da
- Ne

PRILOGA 2: Intervjuji s priseljenci

Spoštovani,

sem Tea Belak, dijakinja 4. letnika I. gimnazije v Celju. Odločila sem se za raziskovalno delo o migrantih in beguncih v Sloveniji po osamosvojitvi (1991) in do danes. Prosim vas, da mi odgovorite na nekaj vprašanj, da bom dobila jasnejšo sliko, kaj so vzroki za priselitev in kako se počutite v naši državi.

Za sodelovanje in odgovore se vam lepo zahvaljujem.

1. Napišite nekaj o sebi (ime, starost, izobrazba, poklic, družina ...).
2. Iz katere države prihajate?
3. Zakaj in kdaj ste se priselili v Slovenijo?
4. Se v Sloveniji počutite sprejete? Imate več slabih ali dobrih izkušenj? Pojasnite.

Hello,

I am Tea Belak, a student of the 4th year of I. gymnasium in Celje. I am doing a research paper on migrants in Slovenia after independence (1991) and until today. I ask you to answer some questions so that I can get a clearer picture of what are the causes of immigrants and how you feel in our country.

Thank you very much for your cooperation and answers.

1. Write something about yourself (name, age, education, occupation, family ...).
2. Where do you come from?
3. When and why did you come to Slovenia?
4. Do you feel accepted in Slovenia? Do you have more bad or good experiences? Explain.

ODGOVORI PRISELJENCEV

Opomba: odgovori zaradi pristnosti znanja slovenskega jezika niso lektorirani. Odgovorov, ki so jih priseljenci zapisali v angleščini, nisem prevajala.

Andrea, 15 let

1. Ime mi je Andrea, stara sem 15 let in obiskujem veterinarsko šolo v Ljubljani. Trenutno še nimam poklica, imam pa enega brata. Ime mu je Dejan in star je 22 let.
 2. Prihajam iz Srbije, natančneje iz Zrenjanina v Vojvodini. V Slovenijo sem se preselila pri devetih letih.
 3. Čeprav ne poznam točnega razloga za našo selitev, menim, da je bila odločitev povezana z boljšimi življenjskimi pogoji. V primerjavi s Srbijo je v Sloveniji kakovost življenja višja, prav tako pa je boljši tudi šolski sistem.
 4. V Sloveniji se počutim sprejeto, saj sem že prvi dan šole spoznala veliko prijateljev. Večina mojih izkušenj je pozitivnih, vendar sem se srečala tudi z nekaterimi neprijetnimi situacijami. Večkrat sem bila tarča posmeha zaradi svojega znanja jezika, saj v začetku nisem najbolje govorila slovenščine.
- Kljub temu sem se uspela prilagoditi in zdaj se v Sloveniji počutim kot doma. Cenim priložnosti, ki mi jih ponuja ta država, in vesela sem, da sem spoznala toliko prijaznih ljudi.

Vasilije, 16 let

1. Ime mi je Vasilije. Star sem 16 let in obiskujem gimnazijo. Sem edini otrok v družini in živim s starši (Danilo in Oksana).
2. Prihajam iz Črne gore in živim v Sloveniji tri leta in pol.
3. Preselili smo se v Slovenijo zaradi boljše možnosti življenja in želje po boljši prihodnosti. Oče dobiva večjo plačo, jaz pa dobivam boljšo izobrazbo.
4. V Sloveniji se odlično počutim in slabih izkušenj sem imel zelo mal. Cela moja družina se počuti zelo dobro v Sloveniji.

Jana, 17 let

1. Ime mi je Jana, stara sem 17 let in trenutno obiskujem Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani. Živim v Brežicah, kjer sem končala osnovno šolo, ko sem prišla v Slovenijo. Sem del štiričlanske družine, saj imam starejšo sestro.

2. Prihajam iz Srbije, živela pa sem v obmestni vasici Ranovac.

3. V Slovenijo sem se z družino preselila avgusta 2021, ker so se moji starši odločili, da bodo tukaj iskali bolj plačane službe.

4. Kljub temu se v Sloveniji še vedno ne počutim popolnoma sprejeto. Doživela sem trenutke, ko so me učitelji grdo gledali zaradi mojega porekla ali so mi nagajali zaradi jezika. V takšnih trenutkih nisem prejela pomoči ali sočutja, ko sem najbolj pogrešala svoj dom. Prijateljstva v Sloveniji niso takšna, kot bi si želela, saj se mi zdi, da so mnogi vrstniki nevljudni in nesramni, zato se pogosto počutim osamljeno.

Čeprav mi je Slovenija prinesla nekatere pozitivne izkušnje, se še vedno sprašujem, ali je bila selitev prava odločitev, saj sem za to plačala ceno izgube doma. Seveda je koristno, da se učim novega jezika, vendar se počutim slabo, ko sem ocenjena samo na podlagi svojega znanja slovenščine.

Slovenija kot država ni slaba, vendar sem v zadnjih nekaj letih naletela na posameznike, ki so mi pustili grenak priokus. Pogrešam pogovore v svojem maternem jeziku, naš sleng in način govora. Želim si, da bi me ljudje bolje razumeli ter da bi spoštovali mojo kulturo in način življenja. Pogosto se počutim obsojano zaradi svoje drugačnosti.

Amina, 17 let

1. Sem Amina. Stara sem 17 let in trenutno obiskujem 2. letnik gimnazije. Imam mlajšega brata, ki obiskuje 4. razred osnovne šole. Skupaj z družino živim v hiši na Vranskem.

2. Prihajam iz Sarajeva – Bosna in Hercegovina.

3. V Slovenijo smo se preselili leta 2022, ker smo bili ločeni od očeta, ki tukaj dela od leta 2018.

4. Ja, v Sloveniji se vsi počutimo sprejeto in imamo veliko dobrih izkušenj. Večina ljudi je prijaznih in so pripravljeni pomagati. V Sloveniji se odlično počutim in slabih izkušenj sem imel zelo mal. Cela moja družina se počuti zelo dobro v Sloveniji.

Aleksandra, 23 let

1. Jaz sem Aleksandra, stara sem 23 let. Prišla sem v Slovenijo iz Rusije skupaj z družino. Trenutno študiram fiziko na Univerzi v Mariboru.

2. Priselila sem se maja leta 2019, predvsem je bila to odločitev mojih staršev.

3. Glavni razlog za preselitev je bilo nestrinjanje s politiko države, iz katere prihajamo. Ravno za Slovenijo smo se odločili na podlagi podnebja in finančnega potenciala za preživetje. Ker smo imeli namen služiti s kmetijstvom, se nam je Slovenija zdela ena izmed najbolj optimalnih možnosti.

4. Glavni problemi preselitve so za mene osebno bili socialnega značaja. Posebej se je to vidilo pri mlajši generaciji. Učenje novega jezika je že sam po sebi velik problem, težji pa postane, ko niso sovrstniki navdušeni nad pogovorom ali se takoj začnejo pogovarjati angleško. Iz pogovorov s svojimi prijatelji – priseljenci vem, da se nisem edina spopadla s takimi izzivi.

To so bili probleme preteklih let, torej samega začetka priseljevanja, trenutno se počutim sprejeto, še vedno nimam nekatrega kulturnega predznanja, ampak nisem potlačena zaradi tega, saj ljudi okrog mene zanima tudi moja kultura.

Če bi omenjala druge težave, trenutno so samo birokracijske, ki bi jih bilo predolgo opisovati.

Slovenija za mene osebno ima zelo narodnouslymerjene zakone. Brezposelni, kmetje, študentje in nepolnoletni otroci dobivajo različno finančno pomoč.

Zelo mi je bilo prisenetljivo, koliko šola naredi za dijake in univerza za študente. Slovenski šolski sistem ponuja ogromno možnosti za razvoj posameznika in osebno rast.

Zadovoljna sem, da smo se preselili v Slovenijo.

Happy, 30 let

Hello,
my name is HAPPY, I'm from Nigeria. 30 yrs of old, attend Secondary school, and I used to do business back home & also Security guard.
I'm from a family of (Three) Two female & a male which is me.
I came to Slovenia July 2021~~th~~ because where I was coming from, that's my Country was not safe for me because of my Security work that I do.
I ^{do} accepted in Slovenia, ever since I been in Slovenia, I have been treated well, Slovenia is safe to live. Zero Crime Country and I have never been abuse by anyone. So I find it comfortable living in Slovenia & I love it. everyone mind their business.

Tojeto.

Hvala.

HAPPY.

J. Sanchez, 30 let

My name is J. Sanchez, I am 30 years of age. I have a Bachelor's degree in Microbiology. I worked in the laboratory, I also manage transportation business back at home in Nigeria before facing a major persecution regarding my sexual affinity from Nigerian Government using their agency (Nigeria Police force) to come against me hard.

There is a stigma amongst LGBT groups in Nigeria, a stigma that comes from all aspects of our daily lives. From cultural, to religion and it ~~has~~ has an impact directly, it shatters relationships even among friends and family. Nobody wants to be seen with a gay or lesbian in Nigeria, they are treated like criminals, treated like sub-humans all across the country.

here is a law that imposes a 14 (fourteen) year Prison sentence on anyone who enters into a same-sex marriage contract or civil union. My country still practices Sharia law in some major parts of the country and the sentence to any gay/lesbian activities, either private or public is death by stoning. I strongly believe that everyone should have a freedom of choice, freedom ~~of~~ believe and nothing should be imposed on someone about who to love or how to express your love. That is a major difference in Slovenia, I came into the country in November 2024 and I have been amazed and surprised with the love and equality which exists here. It is a country for ALL, no one or group is segregated, the love, peace and unity is glaring and evident. Slovenia is a country with love and it works for all in respect of your religion, race, color or sexual affinity.

Parisa, 31 let

1. My name is Parisa. I am 31 years old and I come from Iran. I am a teacher. I have four sisters, all of whom, along with my parents, live in Iran.
2. Iran.
3. I arrived in Slovenia 10 months ago on a spouse visa.
4. Most of my stay was in a small town in the north of Slovenia. The country has magnificent nature, and the infrastructure is well-developed even in smaller cities. However, my experiences with people in the small town were not particularly positive. In Ljubljana, on the other hand, I feel much more accepted and welcomed, especially as an immigrant who doesn't speak the local language. I have found more opportunities to interact with people in English.

R. A., 31 let

1. Stara sem 34 let, trenutno ne delam, ampak (po poklicu sem frizerka), imam tri otroke.
2. Prihajam iz Kameruna.
3. V Sloveniji živim že skoraj štiri leta, prišla pa sem po zaslugi delitve priseljencev - programa Evropske unije za „delitev“ migrantov med državami članicami - in delovanja društva filantropija EMMA. Nisem si izbrala te države, ampak je ona izbrala mene.
4. Ne morem govoriti o dobrih ali slabih izkušnjah, vse pa so me obogatile ... prva stvar, ki sem jo morala upoštevati, je bilo sprejemanje kulturne drugačnosti kraja, od koder prihajam, življenje v družbi.

Jeremie, 32 let

4. My name is Jeremie, I'm 32 years old, my education is Informatical management in University; I work in HELLA company since last year 2024 October monthly. And my family is in Africa, two years and half ago without them, no see them.
 2. I come from BURUNDI country.
 - ④ Yes, I feel accepted in SLOVENIA, and I'm so happy to be here. yes, I have more good experiences about social life. In Hella Company, many people with me work in good
 - ③ I came 6.5.2024 to SLOVENIA because I had a big problem in my country with a Government, precisely to the party CNDD-FDD.
-

Ingabire, 32 let

1. My name is INGABIRE and I'm 32 years.
I graduated with a degree in Business administration specially in accountancy (University degree).
Back to my country, I was a ticket agent ~~who~~ works in Airlines company.
About family, I'm ^{not} married and I don't have kids.
2. I'm coming from Burundi, Bujumbura.
3. I came in Slovenia in 2024 in the beginning of September and I chose

Leandre, 35 let

1. My Name is LEANDRE, I'm 35 old. I'm A Diploma in Computer Maintenance, I'm simple Comedian. I have a wife and 3 children.
2. I am from Burundi
3. on 27-01-2025, I come to search for asylum as refugee.
4. I am feel secure in Slovenia, I don't have any bad experience, by opposite my Burundians friends are very happy and we ~~are~~ feel good to live here in this country.

Ahmed, 38 let

- ① Name: Ahmed
② Age: 38 year ③ Education: Master of Business Administration Management
④ occupation: civil servant
- ⑤ I came from Somalia
⑥ I moved to slovenia July 2024 and applied for asylum -
⑦ Yes, I feel welcomed in slovenia. People have been kind and I have had positive interactions in the community
= I have had more good experiences, I really appreciate of my slow understanding slovenian language, transportation system, culture foods and overall environment, how ever, Weather has been a challenge for me, as its different from my continent

Patrick, 38 let

- THANK YOU TO THE PEOPLE OF SLOVENIA FOR HAVING GOOD HEARTS. I LOVE YOU ALL
2. Where do you come from?
3. When and why did you come to Slovenia?
4. Do you feel accepted in Slovenia? Do you have more bad or good experiences? Explain.
2. I COME FROM CAMEROON
3. I COME TO SLOVENIA BECAUSE I WANT A WONDERFUL LIFE
4. I FEEL GOOD IN SLOVENIA
SLOVENIANS ARE KIND AND FRIENDLY
1. MY NAME IS PATRICK SALVADOR
I AM 38 YEARS OLD AND THE FATHER OF FIVE CHILDREN.
SLOVENIA WAS MY DREAM COUNTRY

Liuba, 39 let

1. Liubov Heinrich, 39 let. Izobrazba: magistrica lingvistike, shiatsu terapevtka Poklic: shiatsu terapevtka. Družina: mož, sin (star 9 let), mama (stara 69 let).
2. Rodila sem se v Rusiji, pri dveh letih sem se preselila v Ukrajino, pri 26 letih pa sem se preselila v Nemčijo. Pri 37 letih sem se s svojo družino preselila v Slovenijo.

3. V Slovenijo smo se preselili pred dvema letoma iz osebnih razlogov – z možem sva želela, da najin sin odrašča v okolju s tradicionalnimi vrednotami, v naravi, v skupnosti z nizko stopnjo kriminala in razširjenosti drog.

4. Moja družina se v Sloveniji počuti zelo dobro. Imamo veliko več prijetnih kot negativnih izkušenj. Večinoma čutimo močno podporo naših sosedov in zaposlenih v državnih ustanovah. Velik odstotek ljudi govori angleško ali nemško, kar nam je zelo pomagalo v začetni fazi, ko še nismo govorili slovensko. Sin je imel v prvih dveh letih šolanja dodatne ure slovenščine, učitelji in sošolci so mu pomagali pri integraciji. Naši slovenski sosedji in prijatelji so nam pomagali s prevodi ter razlago posebnosti delovanja uradov v Sloveniji. Edina večja težava, s katero smo se srečali, je bilo odpiranje bančnega računa za tujce v slovenskih bankah. Kljub popolni dokumentaciji in uradnemu dovoljenju za bivanje v Sloveniji so nam v več bankah zavrnilo odprtje računa zgolj na podlagi tujega državljanstva. Tudi mojemu možu, ki je državljan EU (Nemčija), so večkrat zavrnilo odprtje računa. A to težavo smo uspeli rešiti v nekaj tednih. Na splošno pa se kot družina v Sloveniji zelo dobro počutimo.

Ana, 42 let

1. Ime mi je Ana, stara sem 42 let. Po izobrazbi sem diplomirana ekonomistka in sem višja obračunovalka plač. Imam moža in dva otroka.

2. Prihajam iz Srbije.

3. Preselila sem se leta 2012 zaradi zaposlitve.

4. Pri iskanju stanovanja sem naletela na negativne komentarje o mojem priimku, čeprav slovensko govorim dobro. Včasih moji sodelavci pozabijo, od kod sem in delajo negativne komentarje o drugih. Nekateri imajo predsodke o moji izobrazbi.

M. J., 43 let

1. Sem gospodinja. Tretja v družini s štirimi otroki. Imam tri hčere, stare 3, 5 in 22 let.

2. Sem kamerunskega porekla.

3. V Slovenijo sem se priselila zaradi verskih težav. V moji družini so bili vsi verniki, in ko sem postala kristjanka, mi je to povzročilo veliko težav. V Slovenijo sem se priselila leta 2022.

4. V Sloveniji se počutim varno in spoštovano. Res je, da včasih srečam rasistične ljudi, vendar se v preostalem času počutim varnega.

Haifeng, 47 let

1. Ime mi je Haifeng. Star sem 47 let. Imam končano srednjo šolo, zdaj vodim kitajsko restavracijo. Imam štiri otroke, tri hčerke in enega sina.
2. Prihajam iz Kitajske.
3. V Slovenijo sem prišel 1998, star sem bil 19 let, zaradi ekonomskih razlogov, saj je lažje preživeti tukaj.
4. V Sloveniji se počutim delno sprejeto, odvisno kakšnega človeka srečaš. Verjamem pa, da je nek tujec zelo težko povsem sprejet, zato se velikokrat ne zmenim za ljudi, ki niso kulturni. Vseeno mislim, da imam več dobrih izkušenj. Menim, da je v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami več strpnosti do tujcev.

Ivana, 48 let

1. Po poklicu sem gledališka režiserka. Živim z možem in dvema otrokoma. Eden izmed njiju je posvojen. Posvojila sem ga iz Gane.
2. Prihajam iz Srbije, Beograda. Prišla sem leta 1999. Ob prihodu sem se vpisala na podiplomski študij. Vpisala sem na akademijo, na plačljiv študij, da sem ljudi manj "ogrožala", dokler se nisem naučila jezika.
3. Preselila sem se zaradi bombardiranja v Srbiji. Takrat je moj oče živel v Sloveniji, ker je bil poročen s Slovenko.
4. Lastna izkušnja: Ko sem prišla sem se počutila gostujoče. Večino odraslega življenja pa se tukaj počutim doma, ko kdo temu nasprotuje, se počutim bolj jezno, kot pa nesprejeto. Po približno petih letih bivanja tukaj sem se začela jeziti na slovenske politike, bolj mi je bilo pomebno, kaj se dogaja tukaj kot pa od tam od koder sem prišla, tako sem vedela, da sem tukaj doma. Ko pišem esej si domislim, da imam nek svoj stil, ritem jezika ... Ko dam besedilo lektorici, dobim povratno informacijo, da ne znam slovensko. Moje npr. Moje kratke stavke spremeni v dolge, doda kakšne frazeme. To se mi zdi sporno, ker je to popravljjanje stila in ne slovnice, to se verjetno en bi zgodilo nekomu, ki je Slovenec.

Izkušnja njenega posvojenega sina: v 5. razredu so se na kosilu otroci presedli in šli stran od njega. V šoli v naravi so mu na glavo dali vrečo, zmerjali so ga z besedami "niger" in "gej".

Aida, 48 let

1. Moje ime je Aida, rojena sem 25.12.1977 v Sarajevu, Bosna in Hercegovina. Izobraževala sem se v Sarajevu, od osnovne šole in gimnazije, do fakultete, magisterija ter specializacije na Stomatološki fakulteti, kjer sem delala kot asistentka do prihoda v Republiko Slovenijo. Po poklicu sem zobozdravnica, specialistka zobnih bolezni in endodontije. Poročena sem in mati dveh otrok. Moja hčerka je kot zlata maturantka končala gimnazijo in je zdaj 1. letnik Medicinske fakultete. Sin pa hodi v 2. letnik gimnazije. Rada berem, drsam, smučam, hodim, igram šah pomagam, sem članica Lions kluba Celje Mozaik.
2. Prihajam iz Sarajeva, Bosna in Hercegovina.
3. Midva z možem sva se odločila priti v Slovenijo zaradi boljših možnosti za izobraževanje najinih otrok. Naša družina ni prišla v Slovenijo zaradi vojne ali boljših delovnih razmer. Želela sva šolati svojega otroka v EU in biti zraven njiju. Priselili smo se leta 2014. Otroka nikoli nista imela slabih izkušenj v Sloveniji, sta zelo zadovoljna. Manjka jima le več možnosti za mlade ljudi v Celju.
4. Ko sem leta 2014 začela postopek priznavanja mojih diplom, izkušnje so bile zelo slabe. Pričakovala sem, da so izobraženi ljudje dobrodošli, jaz pa se nisem počutila tako. Ker sem vztrajala, po težki poti sem prišla vsaj do priznanja diplome zobozdravnice. Kot pomemben medicinski kader sem tri leta nazaj dobila izredno državljanstvo R Slovenije, moj mož tudi kot pomemben gospodarstvenik.
Zdaj delam v osebni zobozdravstveni ordinaciji. Imam veliko prijateljev, največ časa preživim z mojo družino. Doma govorimo bosanski jezik, spoštujemo bosanske običaje. Spoštujemo seveda tudi vse običaje naših prijateljev Slovencev. Uživamo in v poticah in v baklavah. V Slovenji se počutim v redu. Tukaj je moja družina, moja služba, nekateri moji prijatelji. Rojena sem v drugi državi in lahko rečem da Slovenija ni moja (primarna) država. Opazila sem, da se včasih ne počutijo dobro tisti, ki so rojeni v R Sloveniji, ampak njihovi starši niso tukaj rojeni. Oni imajo Slovenijo kot edino državo, ampak jim priimek ni slovenski.
Lepo je, da seanimate za počutje migrantov. Želim vam, da vaše raziskovalno delo prinese boljše povezave in razumevanje med "vami" in "nami".

Valeriya, 49 let

1. Stara sem 49 let. Sem univerzitetna diplomirana ekonomistka in mati.
2. Iz Ukrajine sem prišla leta 2007.
3. Da bi napredovala po karierni lestvici.
4. V Sloveniji se počutim sprejeto. Izkušnje so različne, tako kot v vsaki drugi državi. Vendar je priselitev v novo družbo, učenje novega jezika in spoznavanje nove kulture vedno zanimiv izziv.

Roman, 53 let

1. Sem Roman. Imam 53 let. Po poklicu sem odvetnik in imam družino.
2. Iz Ukrajine.
3. Prišel sem leta 2012 zaradi želje po miru.
4. Da, počutim se sprejeto. Imam več dobrih izkušenj.

Elena, 55 let

1. Jaz sem Elena, stara sem 55 let. Končala sem 2. stopnjo mikrobiologije na Državni univerzi v Sankt Peterburgu. V Slovenijo sem prišla možem, hčerko in bratrancem.
 2. Prišla sem v Slovenijo iz Rusije, in sicer iz Sankt Peterburga.
 3. Priselili smo se v Slovenijo poleti leta 2019 zaradi nestrinjenja z zunanjo in notranjo politiko naše države.
 4. Največja težava, s katero smo se soočali je, da ni mogoče kupiti nepremičnine za fizično osebo z ruskim državljanstvom, zato smo morali urediti firmo. Drugi problemi so večinoma povezani z zdravstvom, recimo pogosta menjava osebnih zdravnikov, dolge čakalne vrste ipd.
- Glede ostalih stvari Slovenija je krasna in lepa država. Bili smo lepo sprejeti, saj je podobna slovanska mentaliteta. Tukaj je zagotovo bolj mirno in varno.
- Hvala za gostoljubnost.

N. C., 60 let

1. Sem agronomski tehnik. Star sem 60 let, oče treh otrok in vnuka. Vseh nas je šest.
2. Prihajam iz Burundija, države v osrednji Afriki. Moja država ima površino 27 834 km². Število prebivalcev je 14 275 674.

3. V Sloveniji smo od oktobra 2024. Burundi smo zapustili zaradi negotovosti. Varnostne razmere so nam onemogočale normalno življenje. Zaradi negotovosti sem moral prenehati s poslovanjem. Posledično je bilo težko poskrbeti za naše vsakodnevne potrebe, vzgajati otroke in nahraniti družino. Včasih smo se bali vojne in drugih groženj, povezanih s politiko, etnično pripadnostjo ali politično stranko. Kljub temu da sem bil zaradi svoje vere politično nevtralen, sem čutil, da sem jaz in moja družina v negotovosti. Zato sem se odločil, da zapustim svojo državo in pripotujemsem, v Slovenijo. Ko sem bežal iz države, sem iskal mirno državo gostiteljico. Ker je bila Slovenija za večino migrantov tako imenovana tranzitna država, sem imel nekaj časa, da sem jo cenil. Pritegnila me je njena gostoljubnost in odločili smo se, da se nastanimo v gostoljubni Sloveniji.

4. V tej državi smo zdaj preživeli že dve leti in štiri mesece. Med pisanjem tega dokumenta (pričevanja) nam ničesar ne manjka. Pomagali so nam v vseh mogočih oblikah: materialno, namestitveno in finančno. Edina težava, ki jo ima moja družina, je jezik. Težko se ga je naučiti, zaradi česar se je učenje mojih otrok v šoli upočasnilo. Jezik je predpogoj za pridobitev zaposlitve. Upam, da bo vse v redu, ko bomo znali uporabljati slovenski jezik v vsakdanjem življenju.

Razim, 67 let

1. Sem Razim. Rojen sem leta 1958, kar pomeni, da bom letos dopolnil 67 let. Po izobrazbi sem varilec, končal sem poklicno šolo, torej imam 4. stopnjo izobrazbe. Poročen sem 36 let, z ženo imava dva otroke, hčer in sina. Imam štiri brate in dve sestri – vsi smo se izselili od doma in živimo v tujini.

2. V Slovenijo sem prišel iz Bosne in Hercegovine, oziroma Jugoslavije.

3. V želji po boljšem življenju in boljši službi sem se leta 1979 preselil v Slovenijo, natančneje na Vransko.

4. Da, v Sloveniji se počutim zelo sprejetega. Tukaj imam zelo dobre izkušnje. Zaradi mojega dela sem po državi veliko potoval in spoznaval pokrajine – nikjer nisem imel slabih izkušenj. Morda je to zaradi moje hitre asimilacije v družbo in to, da sem se zelo hitro naučil slovenščine.

PRILOGA 3: Seznami časopisnih člankov

V časopisu *Delo* sem v letu 1992 zasledila 154 člankov na temo migrantov in beguncev. Članke sem nato razdelila v 9 kategorij, in sicer:

- **Zaposlovanje tujcev:**

1. Bo Slovenija omejila zaposlovanje tujcev, 5. januar
2. Omejitev zaposlovanja tujcev, 16. januar
3. Liberalnejši ali rigoroznejši zakon o zaposlovanju tujcev?, 13. maj
4. Zaposlovanje tujcev že po novem zakonu, 23. julij

- **Statistični podatki:**

1. Število beguncev se zmanjšuje, 21. januar
2. Precej manj hrvaških beguncev, 21. januar
3. Beguncev je manj, težave pa so še vedno, 21. januar
4. Prebivalstvo Slovenije po narodni sestavi, 11. februar
5. V Celju še sto beguncev, 2. marec
6. V Sloveniji že skoraj 20.000 beguncev iz BiH, 24. april
7. Begunci še prihajajo, 28. april
8. Begunci še kar prihajajo, 13. maj
9. Beguncev je v resnici še več, 28. maj
10. Balkan postaja območje, kjer je največ beguncev, 8. junij
11. V Sloveniji že 61.000 begunce, 11. junij
12. Na južni meji je vedno živahno, 20. avgust
13. Begunci v pristojnosti vladnega urada, 18. september

- **Ilegalni prehod meje:**

1. Tihotapljenje ljudi še vedno mamljivo, 7. januar
2. Na „zelenem“ delu južne meje je precej živahno, 28. januar
3. Zelena meja vse bolj nadzorovana, 8. april
4. Neprijavljeni begunci, neprijavljeni avti ..., 19. maj
5. Prometni problemi se selijo na južno mejo, 3. junij
6. Če jih na meji zavrnejo, poskusijo z ilegalo, 19. julij

7. Italijan si je drugače predstavljal Slovenijo, 30. julij
8. Policisti čakali zaman, saj so "turisti" izginili, 23. avgust
9. Zavrtnjeni potniki in ilegalci, 20. december

• **Kazniva dejanja:**

1. Meja je spremnila marsikaj, 28. februar
2. Ob zeleni meji so oživali, 5. marec
3. Vlamljali v tovornjak, 5. marec
4. Zoper Mladena Sirola uvedli preiskavo, 22. marec
5. Zaskrbljeni pomurski kriminalisti, 25. marec
6. Strah pred porastom kriminala in spopadi, 4. maj
7. Eden je "kupoval", drugi pa je kradel, 24. maj
8. Ponarejeni potni listi nekdanje Jugoslavije za begunce za BiH, 28. maj
9. Preprodajalcem heroina skupaj devet let zapora, 3. julij
10. Prijeli vlomilca, 6. julij
11. Podjetnemu vlomilcu so dokazali 12 vlomov, 9. julij
12. Trinajst postojnskih policistov po eni uri vendarle umirilo razgrajača, 9. julij
13. Ga bodo izgnali iz Slovenije?, 28. julij
14. Na Roški so begunke vdrle v skladišče, 10. avgust
15. Begunci so si postregli kar sami, 13. oktober
16. Na Hrvaško so vozili pomoč, od tam orožje, 4. november
17. Filipince je tihotapil, 5. november
18. Zagrebčan je tihotapil poln prtljažnik orožja, 11. november
19. V begunskem centru na Roški so se stepli, 1. december
20. Begunce pogosto srbijo pesti, 15. december

• **Pomoč beguncem:**

1. V Sloveniji so še tisti, ki so ostali brez vsega, 24. februar
2. Begunci v slovenskih počitniških domovih?, 20. april
3. Begunce iz BiH bodo naselili v vojašnice, 22. april
4. Reka beguncev polni naše zbirne centre, 27. april

5. Reka beguncev se je umirila, 3. maj
6. Pod šotori beguncev še ni, 5. maj
7. Denar od sejin dajo za begunce, 7. maj
8. Begunski val ne pozna oddiha ob koncu tedna, 10. maj,
9. Tujcem bo treba kar se da olajšati prehod meje, 11. maj
10. Novi in novi begunci iz BiH, 16. maj
11. Nesklepčnost je spodnesla zakon o pomoči beguncem, 20. maj
12. Posebno delovno telo za probleme beguncev, 25. maj
13. Avtomatsko pribežališče, 26. maj
14. Brezposelni zdravniki skrbijo za begunce, 1. junij
15. Pomoč skupnosti za begunce, 1. julij
16. Velenjska občina nima težav z begunci, 3. junij
17. Zahvala Sloveniji za pomoč beguncem iz BiH, 6. julij
18. Begunci naj žive z realnostjo, 8. julij
19. Ingolstadt je daroval za begunce, 8. julij
20. Velenje dobiva tujo pomoč za begunce, 6. avgust
21. Prazni begunski dnevi, 7. avgust
22. Misija ZN za begunce v Ljubljani, 9. avgust
23. Za begunske centre so zbrali milijon dolarjev, 10. avgust
24. Begunčki bodo hodili v šolo kar v centre, 20. avgust
25. Država Maryland bo pomagala beguncem, 23. oktober
26. Skrajšan učni program za otroke beguncev, 23. oktober
27. Uredili bodo ogrevanje za zbirni center, 4. november
28. Vsi begunci ne ljubijo šole, 5. november
29. Premalo učiteljev za begunsko šolo, 5. november
30. Pomoč postojnskemu begunskemu centru, 9. november
31. Pouk za učence iz BiH, 10. november
32. V Piranu pouk za begunske otroke, 10. november
33. V Lendavi begunčki iz BiH že hodijo v šolo, 12. november
34. Začel se je pouk za begunčke, 16. november
35. Osnovna šola za begunce je nared, 18. november

36. Uspešno zbiranje pomoči za begunčke, 20. november
37. Kam je izginila pomoč za begunce ?, 27. november
38. Šolska oprema za begunce, 15. december
39. Mednarodno pomoč za begunce in socialno ogrožene, 21. december
40. Iz Nemčije prišla pomoč za begunce, 28. december

• **Problem sprejetja beguncev:**

1. Tako ali drugače se prav vse evropske države srečujejo s problemom beguncev, 17. januar
2. Slovenija sama ne bo kos navalu beguncev, 15. april
3. Težave z begunci, 28. april
4. Brez pomoči z Zahoda ne bo šlo, 28. april
5. Zahod bi moral odpreti meje za begunce iz BiH, 29. april
6. Slovenski klic na pomoč v tujini ni imel odmeva, 5. maj
7. Ne le v centrih, tudi v družinah so na tesnem, 7. maj
8. Prostora za begunce ni več, 15. maj
9. Slovenija kleca pod bremenom in se znajde, kot more in zna, 19. maj
10. Zbirni centri so polni beguncev, 24. maj
11. Skupno število beguncev je samo plod ugibanj, 2. junij
12. Begunska politika brez vizije?, 16. Junij
13. Begunsko breme preveč na plečih le nekaterih, 28. junij
14. Sistem oskrbe beguncev pred zlomom, 29. junij
15. Napetost tudi v soboških begunskih zbirnih centrih, 24. september
16. Predlog za pomoč beguncem iz BiH, 24. september
17. Kako rešiti vprašanje bosanskih oporečnikov?, 9. julij
18. Kam s tisoči beguncev, 14. julij
19. Stop za vlaka z begunci, 16. julij
20. Begunska stihija lahko povsem uide nadzoru, 17. julij
21. Pogovor o slovenskih težavah z begunci, 23. julij
22. Slovenija lahko dovoli samo organiziran tranzit beguncev, 27. julij
23. Denarja za begunce ni, 28. julij
24. V najujši stiski so begunci pri družinah, 14. oktober

25. Begunci hočejo ostati na Hrušici, 15. oktober

26. Begunce zaustaviti na meji, 27. oktober

- **Begunci v vlogi žrtve kaznivega dejanja:**

1. Rogaški fantje so naskočili tujce, nato pa še policaje, 27. julij

2. Vodič je begunko posilil, 28. december

- **Nekategorizirano:**

1. Pereča tema: begunci, 27. januar

2. Preračunana varnost, 10. marec

3. Begunci so potrkali na vrata Slovenije, 19. marec

4. Begunci se ponovno podajajo na pot, 26. marec

5. Območje Kočevske Reke kmalu znova prepovedano za tujce?, 1. april

6. Begunci iz BiH v Sloveniji, 3. april

7. Begunski berlinski zid, 13. april

8. Čigavi so begunci?, 16. april

9. Odslej je prepovedan vstop vsem srbskim in črnogorskim vozilom, 14. maj

10. Srbi so začudeni in ne morejo razumeti naše nenadne zapore, 15. maj

11. Begunka brez imena, 20. maj

12. Vrnili se bomo le pod pogojem, da v Bosni ne bo nobenega Srba, 20. maj

13. Begunci še prihajajo, težave se kopičijo, 1. junij

14. Begunci, novinarji in ..., 4. junij

15. Začasne registracije za avte beguncev, 4. junij

16. Begunskega problema še sosedom nismo pojasnili, 9. junij

17. Komisarka ZN za begunce v Ljubljani, 6. julij

18. Begunec je med kopanjem umrl, 20. julij

19. Begunci, grešni kozli, 5. avgust

20. Turisti spoznavajo, da jih v Sloveniji nihče ne ogroža, 6. avgust

21. Javnost o beguncih, 31. avgust

22. Notranja ministra o begunski problematiki, 2. september

23. V politične stranke se tujci sploh ne bi smeli vključevati, 3. september

24. Pojasnila o beguncih, 20. oktober
25. Več kot sto beguncev iz BiH čaka na meji pri Jelšanah, 7. september
26. Kaj mislite, da bi morali storiti za reševanje begunskega vprašanja na Slovenskem?, 26. in 27. september
27. Begunci iz Vidoncev v angleški Leeds, 30. september
28. Begunci in prišleki, 5. oktober
29. Prejudicirani begunci, 5. oktober
30. Mariborski otroci pri beguncih, 8. oktober
31. Begunci na Korenskem sedlu bodo odpotovali, 15. november
32. V Avstrijo namesto v Anglijo, 17. november
33. Prijavljanje začasnih beguncev, 27. november
34. Begunka umrla v bolnišnici, 21. december

- **Težko življenje beguncev:**

1. Marsikateremu beguncu je ostal samo brezup, 7. januar
2. Za solzami in spomini je tudi nekaj upanja, 17. junij
3. Begunke zasedle cesto, da bi opozorile svet, 20. julij
4. Vrste za dovoljenje za začasno bivanje, 22. julij
5. Upor staršev begunskih otrok, 16. november
6. Starši begunskih otrok zakopali bojno sekuro, 17. november

V časopisu *Delo* sem v letu 2015 zasledila 69 člankov na temo migrantov in beguncev. Članke sem razdelila v 7 kategorij, in sicer:

- **Statistični podatki:**

1. Med azilanti največ Sirijcev, 28. januar
2. Od leta 1995 le 380 beguncev, 3. oktober
3. Dnevne migracije od 4500 do 8000 oseb, 14. oktober
4. Drugi val se je usmeril na SV Slovenije, 19. oktober
5. Več kot 5000 ljudi v enem dnevu, 20. oktober
6. "Država naj se zresni in organizira", 26. oktober

- **Kazniva dejanja:**

1. V kombiju tihotapili 24 ilegalcev, 9. januar
2. Madžara sta iz bankomata kradla denar, 28. januar
3. Senegalec v vrat zabodel Mariborčana, 4. februar
4. Dilerski kolovodja kmalu iz pripora v zapor, 23. marec
5. Izvedenca različno glede povoda za umor, 23. marec
6. Afričan se nenavadno nasmejan ni niti pokesal, 7. maj
7. Romski aktivist obsojen, odstopil ne bo, 9. maj
8. Obsojeni romski aktivist Bećiri že za rešetkami na Dobu, 21. maj
9. Stara 15 let in ne po svoji volji poročena, 22. maj
10. Nizozemec posadil 1539 rastlin konoplje, 27. maj
11. Slovenska nevesta za devet tisoč evrov, 30. maj
12. Zaradi rasističnih zbadljivk je bil v stiski, 30. maj
13. Migranti so begunski center izpraznili kar sami, 21. oktober
14. Obtoženega ne mika, da bi se vrnil v Slovenijo, 2. oktober
15. Pakistanec prevažal 24 sonarodnjakov, 16. oktober
16. Brežice državi: Zakaj vzdržujete kaos?, 22. oktober
17. V Slovenijo tihotapili albanske kriminalce, 24. oktober
18. Ekscesi nič hujši kot na gasilskih veselicah, 25. oktober
19. Begunska kriza nova priložnost za spletne prevare, 28. oktober
20. Prvi dan po beguncih – dan za čiščenje, 29. oktober

- **Pomoč beguncem:**

1. V pripravah na prihod beguncev, 27. avgust
2. Z napisom v arabščini čakajo na begunce, ki jih ni, 10. oktober
3. Prostovoljci v stalni pripravljenosti na nove begunce, 12. oktober
4. "Tu smo,, da ščitimo dostojanstvo ljudi, ki potrebujejo pomoč", 21. oktober
5. O proračunu tudi z mislijo na begunce, 29. oktober
6. Junaki južne meje, 29. oktober
7. Za begunce dodatnih 123 milijonov evrov, 30. oktober
8. Javni uslužbenci na pomoč prostovoljcem, 31. oktober

- **Problem sprejetja beguncev:**

1. Romi in župani družno proti ministrstvu, 5. februar
2. Na večje število beguncev se bo treba pripraviti, 15. maj
3. Bojijo se, da bo beguncev več kot krajanov, 7. oktober
4. Po treh dneh že na meji zmogljivosti, 21. oktober
5. Pripravljeni smo postaviti ograjo, 29. oktober

- **Begunci v vlogi žrtve kaznivega/žaljivega dejanja:**

1. Dekleta menda niso le plesala ob drogu, 11. maj
2. Pravi, da so ga žalili z opico, 20. maj

- **Nekategorizirano:**

1. Begunka iz Somali bo smela k sestri v Maribor, 28. januar
2. Muslimani pod Slovenci, 10. marec
3. Prva skupina naj bi v Slovenijo prišla konec leta, 24. avgust
4. Begunci ante portas!, 26. avgust
5. Šteje samo pot naprej, proti obljubljeni deželi, oktober
6. Mešanica sočutja, zaskrbljenosti in – dobrega posla, oktober
7. Če ne bo rešitev, ograda in žica na mejo?, oktober
8. Vse oči na begunski poti uprte v Nemčijo. 8. oktober
9. Migrante dojemamo kot breme in ne kot priložnost, 10. oktober
10. Slovenija ne bo sledila Orbánu, a vse je odvisno od Nemčije, 17. oktober
11. Zmanjkalo lokalnih policistov za vse izmene, 19. oktober
12. Vlak za vlakom, 21. oktober
13. Na polju ob Sotli so čakali več ur, 21. oktober
14. "Hudo je ... en mesec sem na poti, a nikjer ni bilo tako", 22. oktober
15. Hrvaška ravna neodgovorno, 23. oktober
16. Hrvaška je poslala begunce namerno v ledeno Sotlo, 23. oktober
17. Na najbolj obleganem travniku v državi, 23. oktober
18. Begunska kriza udarila po Paradisu, 23. oktober
19. Premalo policistov, da bi varovali debr, 23. oktober

20. Muslimanke si rute težje snamejo kot Slovenke nadanejo, 26. oktober
21. "Radi bi se naspali in najdeli, potem bomo šli naprej", 27. oktober
22. Državo varujejo z mizerno plačo in dodatki, 28. oktober

- **Težko življenje beguncev:**

1. "Življenje začneš z ničle", 3. oktober
2. Znanje jezika je bil ključ, 3. oktober
3. Prepuščeni neskončnemu čakanju na odločbo, 19. oktober
4. V dežju so kurili oblačila in odeje, da so se pogreli, 20. oktober
5. "Prosim, vode! Prosim! Pomagajte mi!", 21. oktober
6. Na polju ob Sotli so čakali več ur, 21. oktober

V časopisu *Delo* sem v letu 2022 pregledala 58 člankov na temo migrantov in beguncev. Razdelila sem jih v 7 kategorij.

- **Zaposlovanje tujcev**

1. Podjetja že ponujajo službe beguncem, 25. marec
2. Begunci ne bodo rešili kadrovske vrzeli, 18. maj

- **Statistični podatki:**

1. Pričakujejo vse več otrok v vrtcih in šolah, 25. marec
2. Vse več beguncev iz Ukrajine že hodi v šole, 2. april
3. Azilni dom išče nove kapacitete in kadre, 4. avgust
4. Manj kot pol ukrajinskih otrok v šolah in vrtcih, 15. september
5. Prijeli večje število migrantov, 8. avgust
6. Čez južno mejo vse več beguncev, 10. november
7. Ilegalni pribežniki so se nam postavili pred oči, 10. november

- **Ilegalni prehod meje:**

1. Nezakonitih prehodov državne meje je 75 odstotkov več, 21. junij

2. Na območju novomeške policijske uprave več nelegalnih prehodov, 1. september

- **Kazniva dejanja:**

1. V peugeotu prevažala štiri ilegalne pribežnike, 12. januar
2. Domnevni naročnik heroína bo moral pojasniti izvor imetja, 21. januar
3. Prijeli tihotapca, ki je po nesreči zbežal, 22. marec
4. Zaradi ugrabitve toži državo in zahteva 45.500 evrov, 20. april
5. Voznika migrantov zaneslo v jarek, na srečo jih nihče ni skupil, 24. avgust
6. V azilnem domu 11-krat zabodel spečega rojaka, 6. september
7. Trdil je, da ni vedel za 53 Pakistancev v svojem tovornjaku, 25. november

- **Pomoč beguncem:**

1. Za sprejem pripravljeni v Ljubljani in Logatcu, 1. marec
2. V logaškem centru 68 ljudi, 3. marec
3. Pomoč ukrajinskim študentom, 4. marec
4. Ljudje odpirajo vrata beguncem, ki so za sabo pustili vse, 9. marec
5. Sirska revolucija ni bila ženska revolucija, 9. marec
6. Beži okoli štiri tisoč profesorjev, 11. marec
7. Prebežniki poslej hitreje do zaščite, 12. marec
8. Šole se pripravljajo na sprejem otrok z začasno zaščito, 15. marec
9. Občina poskrbela za 51 beguncev iz Ukrajine, 16. marec
10. Logatec poln, na vrsti Debeli Rtič, 18. marec
11. Pomoč ljudem, ki verjamejo, da bodo kmalu doma, 19. marec
12. Zahtevke rešuje urad za migracije, 19. marec
13. Univerze pomagajo študentom in znanstvenikom, 25. marec
14. Poključka vrata so se odprla otrokom iz nesrečne Ukrajine, 31. marec
15. Upajo, da se bodo kmalu vrnili domov, 14. april
16. Male sirote bodo konec vojne počakale v Sloveniji, 16. april
17. Zbiranje sredstev za ukrajinske športnike, 21. april
18. Dom za otroke v Slavini skoraj nared, 23. april
19. Slovenija ima veliko srce za Ukrajino, 23. april

20. Na vabilo k čistilni akciji so se odzvali prav vsi, 6. maj
21. Pripravljeni preseliti begunce iz Turčije, 8. december

- **Nekategorizirano**

1. Obžalujejo, da so oglobili humanitarni avtobus, 15. marec
2. Večina je za zdaj v zasebnih nastanitvah, 19. marec
3. Odprto okno v znan svet, 6. april
4. Kaj pomeni statusčasne zaščite za Ukrajince, 8. april
5. Z glasbo se zamotijo, z glasbo pozabijo, z glasbo upajo, 8. april
6. Sevdalinke, ki so osmišljale življenje, 4. maj
7. Marsikdo ne ve, kakšne pravice mu pripadajo, 7. maj
8. Za konec mandata še interventni zakon, 10. maj
9. Interventni zakon ne gre po nujnem postopku, 25. maj
10. Prihodnji teden odstranjevanje žice na meji, 16. julij
11. Enainpetdeset kilometrov sramote, 16. julij
12. Padli so prvi metri rezilne žice, 16. julij
13. Odmik od rezilne žice in ograje, 2. avgust

- **Težko življenje beguncev**

1. Hvaležna za slovensko pomoč, a zanima jo le, kdaj bo šla spet domov, 8. marec
2. Po dveh mesecih pri nas brez kakršne koli pomoči, 21. maj
3. Ograja povzroča težave, smrti pa ne prepreči, 26. maj
4. Stiske zaradi čakanja na odločbe in denarno pomoč, 7. junij
5. Ob meji je umrla 21-letna Nepalka, 22. november
6. V zimskih razmerah tvegajo svoja življenja, 15. december

PRILOGA 4: INTERVJU Z BIVŠIM DIREKTORJEM CELJSKEGA ZAPORA

Spoštovani,

sem Tea Belak, dijakinja 4. letnika I. gimnazije v Celju. Odločila sem se za raziskovalno delo z naslovom *Priseljenci in begunci v Sloveniji po osamosvojitvi – vzroki, življenjske izkušnje in kriminaliteta*. Kot nekdanjega poveljnik pooblaščenih uradnih oseb v zaporih Celje vas prosim, da mi odgovorite na nekaj vprašanj. Zavedam se, da bodo vaši odgovori temeljili na spominu in da bodo vezani le na obdobje od leta 1991 in do nastopa vaše upokojitve.

Vsaka informacija bo za mojo nalogo zelo pomembna, zato se vam za sodelovanje in odgovore iskreno zahvaljujem.

1. Ime in priimek: Ivan Mušič

2. Kako dolgo ste bili zaposleni v celjskem zaporu?

V Kazensko popravilnem domu in zaporih Celje sem se zaposlil leta 1973. Najprej kot paznik pripravnik, pozneje sem, ob delu, pridobil izobrazbo za nadaljnje penološko delo. Opravljal sem različne naloge kot pooblaščen uradna oseba do leta 1999, ko sem se upokojil kot poveljnik pooblaščenih uradnih oseb v zaporih Celje.

3. Kdaj ste se upokojili? Leta 1999.

4. Kako ste bili zadovoljni s svojim delom? Kakšen odnos ste vzpostavili z zaporniki?

S svojim delom sem bil zadovoljen, kljub težavam, ki so se pojavljale ob delu z zaprtimi osebami. Mentaliteta zaprtih oseb je bila različna, saj so bili med njimi tudi storilci hujših kaznivih dejanj, kot so: nasilje, uboji, premoženjski delikti, spolni delikti, itd.

Zaprte osebe so imele različne psihične težave, ki so se kazale v njihovem vedenju.

Vsa takšna ravnanja so se kazala v različnih dejanjih, kot so:

- samopoškodbe (rezanje žil),
- samomori (obešanje, zastrupitve, rezanje žil),
- pobegi iz zavoda v času spremljanje zapornika na sodišče ali v zdravstvene ustanove,
- napadi na sozapornike, medsebojni obračuni med zaporniki,
- napadi na delavce zavoda,
- povzročanje škode (razbijanje inventarja, zažiganje po sobi (papir, postelje)),
- drogiranje z raznimi substancami,

- upori.

Navedeni dogodki so se v zavodu obravnavali v sodelovanju vseh strokovnih delavcev kot kršitve Hišnega reda in kršitve po Zakonu izvrševanja kazenskih sankcij.

Sankcija za hujše kršitve mladoletnih obsojencev je bila osamitev do 7 dni, za starejše obsojence osamitev do 30 dni. Ne glede na to prestajanje disciplinske kazni so imeli pravico »bivanja na svežem zraku« (sprehodi-dvorišče zavoda).

5. **Kako se je število zapornikov – priseljencev in beguncev spreminjalo ob mejnikih, kot so osamosvojitve Slovenije, vstop Slovenije v Evropsko unijo, vzpostavitev schengenske meje, begunska kriza 2015? (Upoštevajte le pomembnejše mejnike do vase upokojitve.)**
6. **Katere vrste kaznivih dejanj so med priseljenci najpogostejše? So ti podatki javno dostopni?**

Premoženjska kazniva dejanja. Kot so: tatvine, ropi.

7. **Ali je stopnja kriminalitete nižja, višja ali primerljiva v primerjavi s stopnjo kriminalitete med domačini?**

Do leta 1999 je stopnja kriminalitete večja med domačini. Do moje upokojitve so bili kot tujci obravnavani priseljenci iz juga oziroma državljani nekdanje skupne države Jugoslavije. Takrat ni bilo tujcev, ki danes prihajajo v našo državo kot prosilci za azil (Afganistanci, Sirci, Maročani ...).

Takrat so bili kot ilegalni migranti predvsem prebivalci Kosova.

8. **Ali obstajajo povezave med socialnim in ekonomskim statusom priseljencev ter kaznivimi dejanji, ki jih zagrešijo?**

Obstajajo, saj je dejanje velikokrat pogojeno s premoženjskim stanjem.

9. **Katera narodna skupina priseljencev zagreši največ kaznivih dejanj in katera? /**
10. **Kako zakonodaja obravnava priseljence, ki so zagrešili kriminalno dejanje? Kako obravnava prosilce za azil?**

Prosilce za azil se je obravnavalo v skladu z veljavno zakonodajo.

11. **Ali so se zgodile kakšne večje zakonodajne spremembe glede priseljencev od osamosvojitve naprej? /**

12. Ali so po podatkih, s katerimi razpolagate, priseljenci in begunci večkrat v vlogi žrtve ali vlogi storilcev različnih kaznivih dejanj? /
13. Ali menite, da priseljenci občutijo diskriminacijo v Sloveniji in ali to vpliva na povzročanje kaznivih dejanj? /
14. Ali vpletenost priseljencev in beguncev v kriminal vpliva na spremembo migrantske politike v Sloveniji? /